

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
I., Bratlanu-tér 3.

A Timis-Torontál-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Hozzászólás a magyar gyermekotthon létesítéséhez

Húsz évet meghaladó idő óta élünk kisebbségi sorsban és csak most jutottunk odáig, hogy szülőotthon létesítésére buzdítsuk embertársainkat. Mennyi könny, nyomor és szenvedés jutott sok-sok anyának, mert gyermekét csak a legszűkebb körülmények között tudta megszülni és nem voltak abban a helyzetben, hogy segítsünk rajtuk. Szinte hihetetlen, hogy ma, amikor az anyagi források olyan szűkek állanak rendelkezésre, vannak még nemeslelkű emberek, akik ötvener leít adnak minden felszólítás nélkül erre a nemes célra. Vajjon ezek tíz-tizenöt év előtt mennyit adtak volna? Hol tartanánk ezen a téren, ha már tíz-tizenöt év előtt programba vetjük volna ezen égetően szükséges kérdés megvalósítását? Az adakozók napról-napra jönnek és a nehéz pénzügyi viszonyok ellenére is hozzák adományait, sokan valóban erőn felül is megnyilatkoznak. Ha pedig mindazok, akik még nem adtak semmit, tudnák azt, hogy hány szerencsétlen és teljesen vagyonatlan anya érdeklődött már, vajjon hol és mikor nyílik meg a szülőotthon, akkor egyetlen magyar ember sem maradhatna ki az adakozók sorából.

Amikor majd ezen otthon megnyílik, elmondhatjuk, hogy kisebbségi sorsunk egyik legnagyobb csökkenését elértek, de azért kedves testvéreim, ne gondolják azt, hogy most már mindent megtettünk, mert még számtalan gyermek van, aki az uccán koldul és csavarog. És amíg ezt az állapotot a magyar népközösség keretében belül szintén sürgősen meg nem szüntetjük, addig nem szabad egyetlen magyar embernek sem azt mondani magáról, hogy megtett mindent, ami kötelessége volt magyar testvéreivel szemben. Magyar gyerekeket lépten-nyomon látunk az uccán csavarogni, lebujkolban és széna-boglyákban aludni, a legnagyobb piszokban, fertőben élni. Ez a kérdés olyan égető, hogy nem találok szavakat, amelyekkel fel tudnám buzdítani magyar testvéreimet, hogy csak még ezt az ügyet üssük nyélbe és akkor bátran mondhatjuk, mindent megtettünk, hogy a város szegényét ne képezzék a mi véreink. Ezek a magyar gyermekek vagy teljesen elhagyottak, vagy pedig szülőik olyan nyomorban élnek, hogy nem is bánják, ha gyermekeik koldulnak, mert van köztük olyan gyerek is, aki a koldul pénzéből valamit a szüleinek is juttat. Legtöbbjé azonban elcukrozza vagy élelemre fordítja a kapott pénzt.

Nagy kérdés most már, hogyan kellene intézni ezt a problémát is? Azt hiszem, hogy az idén a téli felruházásra városrészenként gyűjtendő összeget egy gyermekotthon létesítésére kellene fordítani. Felszólítandó volna minden magyar, hogy kötelessége magát bizonyos összeg megfizetésére, amelyet esetleg részletekben fog majd a központi irodában befizetni. Ha csupán 150.000 lei jön össze, már bérlehető lesz egy több szobás ház és a legsürgősebb eseteket megvizsgálva, azonnal be lehet az otthonba utalni azokat, akik oda valók. Eleinte talán csak öt gyermeket mentünk meg az életnek, később már többet és addig nem nyugszunk, gyűjtünk, könyörgünk, amíg csak magyar gyermek koldul az uccán, illetve amíg valamennyi gyermeket felügyeletünk alá nem helyezzük.

Félve nyultam ehhez a kényes kérdéshez, mert tudom, hogy lesznek gáncoskodók, álszenvedők, szűksébéiek, akik az ügyet nem tartják időszerűnek és százelek kifogást találnak majd, sőt egyszerűen elutasító gesztust tesznek, de a legjobb esetekben sok-sok konferencia ül össze és az eredmény nulla. Hiszem azonban, hogyha az idén a Belváros csak tízezer leít, a

Hóry András Budapesten

Néhány nap mulva folytatják a turnu-severini tárgyalásokat

A turnu-severini tárgyalások hétfőn éjjel után 10 perccel fejeződtek be és a külügyminisztérium sajtófőnöke közölte az újságírókkal, hogy Hóry András dr., a magyar küldöttség elnöke hajnali 3 órakor gyorsvonattal Budapestre utazik. Kedden reggel Bárdossy László dr. bucu-restii magyar követ Zilahy Sebes Jenő osztályfőnök és Blaskovich miniszteri titkár társaságában Bucurestibe utazott. Ugyanezzel a vonattal utazott a fővárosba Pop Valer dr. meghatalmazott miniszter is. A magyar delegáció egyébként Turnu-Severinben várja be Hóry András dr. visszatérését.

Dragalina tábornok a Zsófia-hajón

Hóry András, a Turnu-Severinben tárgyaló magyar bizottság vezetője és Újszásy István vezérkari ezredes kedden délután 15 óra 20 perckor a bucu-restii menetrendszerű gyorsvonattal Turnu-Severinből Budapestre érkezett.

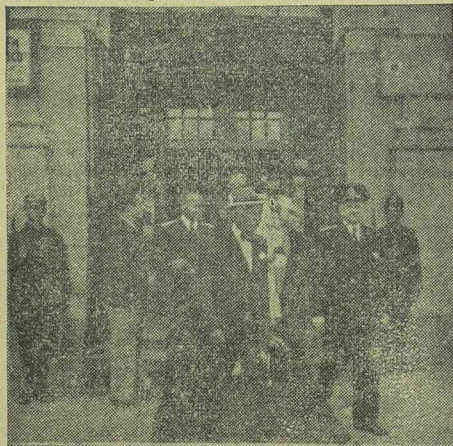
A magyar bizottság tagjai kedden délelőtt a Zsófia gőzösnőn ünnepelték meg Szent István napját, a magyar nemzet nagy ünnepét. A zászlódiszbe öltözött hajó ebédlőjében gyűltek össze a bizottság, a magyar kolónia tagjai, valamint a külföldi újsá-

írók és itt hallgatták az ünnepségről adott rádióközvetítést. A délelőtt folyamán egyébként Dragalina hadosztály tábornok, a megyei prefektus és a többi hatóságok képviselői megjelentek a magyar küldöttség előtt és kifejezték szerencsekívánataikat a magyar nemzeti ünnep alkalmából. A délutáni órákban a magyar bizottság Herkules-fürdőbe rándult ki. A román delegáció a keddi napot arra használta fel, hogy a Regele Carol II. jachtra költözködjék át.

A Bibescu palota: A román-magyar tárgyalások színhelye

A Bibescu-palota, a román-magyar tárgyalások színhelye, hatalmas aranyú fehér épület, központja a város kultúrelőzetének.

Homlokzatán hatalmas bronz lant, tetején két oldalt két szárnyas oroszlán ékesíti a palotát. Nagy színháztermében most mozi játszik. Van az épületnek nyári mozi és kerthelyisége, azonkívül múzeuma és könyvtára is.



Hóry András magyar és Pop Valer román meghatalmazott miniszter a román-magyar tárgyalások után távoznak a turnu-severini Kultúrpalotából

A kétemeletes magas könyvtárterem, a tárgyalások színhelye, zsúfolásig tele van könyvekkel.

A terem falait mennyezetig érő, sűrűn megrakott könyvespolcok borítják s a falakon körben erkély fut végig.

A terem közepén zöld posztóval borított hosszú asztal áll. A nagy üveges ajtóknak háttal öt nagy karosszék áll, itt ültek a román megbízottak. Szemben az ajtóval, ugyanannyi karosszék a magyar küldöttség tagjai részére. Az íróasztalon, minden hely előtt mappá és írószer van. Valamivel távolabb, a zöldposztós asztaltól jobbra és balra egy-egy asztal van, a bizottságok kíséretében levő személyek részére.

Mint említettük, a terem egész hosszában széles erkély vonul végig, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a Dunára és a városra. A magyar küldöttség tagjai ezen az erkélyen tartózkodtak pénteken egy negyedórát, amíg a román bizottság tagjai rövid tanácskozásra vonultak vissza az egyik mellékterembe.

Hóry András meghatalmazott miniszter Temesvárott

Hóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, aki a Turnu-Severinben megindult román-magyar tárgyalásokon a magyar küldöttség vezetője, tegnap reggel keresztülutazott Temesváron. Hóry András tudvalevőleg a hétfőről keddre virradó éjszaka hajnali három órakor elutazott Turnu-Severinből Budapestre, hogy ott az előterjesztésekről személyesen tengeren jelentést a magyar kormányának. Turnu-Severinben a rendes gyorsvonathoz hozzákapcsolták Hóry András hálókocsiját, ezen-

gyárvárosi, erzsébetvárosi és józsefvárosi tagozatok pedig egyenként ötvener leít adnak erre a nemes célra, akkor már a telet fedél alatt, felügyelet és szerető gondozás mellett fogják a magyar gyermekek átélni és hálát mondani a sok jótévő cselekedetnek. Az említett városrészek tagozatai eddig is körülbelül az említett összegeket fizették ki minden felruházásra és az idén ez úgy volna megszervezendő, hogy minden összeg és adomány a gyermekotthon részére fordítassék. Bármilyen szükségben vannak is azok, kiket

minden évben felruháztunk, még sincsenek az uccán, nem koldulnak. Ezek a nyomorult koldusok pedig minden nap mélyebben süllyednek el a fertőben és ha sürgősen nem segítünk, úgy végleg elveszítjük őket. Erős akarattal és szeretettel sürgősen kell intézni ezt a kérdést, hogy ne halljuk már minduntalan a szegényteljes könyörgést, hanem nyugodt lélekkel mondhatjuk azt, hogy mindegyikünk adott erre a célra és így boldoggá tettünk sok szülőt és szerencsétlen magyart.

Árvay Rezső

kívül egy külön kocsit, amelyben a román állam-biztonsági szolgálat egyik magasrangú tisztjével és egy órnagy utazott. A vonat késéssel — reggel 8.17 órakor — érkezett Temesvárra és a pályaudvaron Boidea Gheorghe állomásfőnök, Heau Leonte helyettes állomásfőnök és Alexi Virgil rendőrkormányos fogadták. A hálókocsit és a kísérő kocsit,

amelyeknek utasai nem mutatkoztak — lekapcsolták a gyorsvonatról és külön mozdonyt kapcsolnak eléjük. A két kocsit 8.30 perckor, mint különvonat indult Aradra, ahonnan Hóry András a Bucaresti — budapesti gyorsvonattal folytatta útját a magyar főváros felé, ahonnan hír szerint csütörtökön utazik vissza Turnu-Severinbe.

Éjjeli tárgyalás a Bibescu-palotában

Négyszemközt tanácskozás dr. Pop Valer és dr. Hóry András között
Néhány nap múlva folytatják a tárgyalásokat

— A Déli Hírlap kiküldött munkatársától —

Turnu-Severin, a Regele Carol II. jachton. Kedden reggelre a jachton újabb újságíróbarokk tűntek fel. Tehát Turnu-Severin nem vesztett érdekességéből, dacára annak, hogy ma csendes nap elé nézünk. A tegnapi éjjeli utáni események ismeretesek: úgy a román, mint a magyar delegáció elnökei a legszűkebb kísérettel saját fővárosaikba utaztak. Ez azonban semmi borulást nem ad okot arra nézve, hogy

a tárgyalások békés megegyezéssel fognak befejeződni.

A két küldöttség tagjai természetesen mitsem árulnak el arról, ami a négy fal között lefolyt, de mondják, hogy

a két javaslat lényegesen közeledett egymáshoz a hétfői est folyamán.

Mondják azt is, hogy voltak érdekes percek, érvek és ellenérvek összecsapása, de a tárgyalás legérdekesebb része mégis: négyszemközt folyt le Pop Valer dr. és Hóry András dr. között. Az est folyamán, éjjel felé ugyanis a két bizottsági elnök arra kérte a bizottsági tagokat, hogy

vonuljanak ki a teremből, mert négyszemközt akarnak egymással beszélni.

A két küldöttség összes tagja erre az ó-román stílusban épült Kulturpalota erkélyeire ment és egy órát töltöttek ott, amikor

Pop Valer dr. közölte, hogy befejezték a négyszemközt megbeszélést.

Kevéssel ezután lezárult a tárgyalás és megszerkesztették a hivatalos kommunikét. Senkinek sincsen fogalma arról, hogy mi történt a két államférfi személyes eszmecserején.

AZ IZGALMAS NAP HAJNALI AKKORDJAI

A kisváros éjjelutáni csendjét autók elvonulása, újságírók vitázó csoportjai törék meg. Diplomata, katonák, újságírók alig száz főt kitevő csoportja van ébren, a házakban ezren alszanak, akikre a holnap hétköznapja vár.

Néhány angol, néhány német és a japán hírlapírók nyugodtan nézik a kikötő felé vezető utat. Számukra mesterség a szenzáció, ők mindig a földteke izgalmas pontjain jelennek meg, onánuk a belső égés már normális izzást jelent.

Ahol reggel 6 óra után, az érdekesnek ígérkező napnak reggelén, annyi feszült várakozással állunk: ismét ott vagyunk a turnu-severini állomás perronján. Éjjel két óra 45 perckor berobog a bucarestii gyors, ahhoz csatolják a két szalonkocsit, amelyek

egyikében helyezkedett el Hóry András dr. meghatalmazott miniszter és Ujszászy István vezérkari ezredes, Hóry legjobb segítőtársa, a magyar delegáció szakértője, aki — mint mondják — az éjszakai tárgyaláson vezérszónok volt.

Néhány perc múlva a temesvár felől jövő vonat robot be és ehhez Pop Valer dr. szalonkocsiját csatolják. Vele van Hiotu meghatalmazott miniszter. Ugyanezzel a vonattal megy két követési titkár kíséretében Bárdossy László dr. bucarestii magyar követ.

CSÜTÖRTÖKÖN, VAGY PENTEKEN FOLYTATJÁK...

Ma reggel a királyi jachton ébredünk. Megtudjuk, hogy a telefonközpontjainkat ide szerelték át. Tehát, ki sem kell menni a városba. A néhány napos várakozási időt a pompás jachton tölthetjük el. Mert számítani lehet 2—3 napos szünetre.

Hóry András csütörtökön, vagy pénteken térhet vissza, míg Pop Valer dr. előbb fog végezni Bucarestben.

Abban maradt a két elnök, hogy szükség esetén Hóry dr. meghatalmazott miniszter repülőgépen tér vissza Turnu-Severinbe.

Valóban, a jacht minden kényelmet lehetővé tesz. A román bizottság tagjainak egyrésze is a Regele Carol II. jachton lakik és ezek elve-

„Bámulatos eredményeket hozhat a barátság megteremtése

— írja a Curentul cikkirója

Dianu Romulus, a Curentul Turnu Severinbe kiküldött munkatársa a következőket írja: A magyar küldöttség eddig a legfőbb érveit állította első sorba. Kétségtelen, hogy tartalékérvelései is vannak a magyar küldöttségnek és visszavonulási állásai is, ahogy minden ilyen tárgyaláson történni szokott. Az, amit elhallgatnak, rendszerint fontosabb, mint amit beszélnek. Nagyjelentőségű lenne, ha a magyarok meggyőződnének a mérséklet hasznosságáról és arról a szolgálatról, amit a bölcs mérséklet jelentene számukra. A kölcsönös jövő kérdését is tekintetbe kell venni.

Az érem másik oldala az, hogy a barátság megteremtése olyan bámulatos eredményeket hozhatna, amelyek a két nemzet által elfoglalt földrajzi területen a legtekélyesebb eredményeket jelentenék.

A kérdések ilyen módon való megvitatásához el kell tűnnie a múltbeli surlódások szellemének és a tárgyalásokat a jövő gondolatával kell lefolytatni. Megállapítható, — írja a Curentul —, hogy a Magyarországgal való jóviszony fenntartása, illetve a viszony feljavítása érdekében Turnu-Severinben megnyilvánul román részről az egész jóakarát. Románia lojális tárgyalófél és nemzeti érdekeinek megvédése mellett azt is akarja, hogy a tárgyalások során eltűnjön a magyar elégedetlenség és ezért minden jó gesztust megenged magának. Meg vagyunk győződve arról — írja a lap — hogy

a román—magyar megegyezés tökéletessé tétele csak idő kérdése

és ha ezt tekintetbe vesszük, eltűnnek a szüntelen surlódások, a megfelelő bizalom légkörében. Szükséges, hogy nyugati szomszédaink magasabb megértésről tgyenek tanuságot.

Nem a mal engedelmények számítanak, hanem az a szellem, amelyben ezek történnek.

Dianu Romulus többek között még az alábbiakat írja:

A román bizottságot, mint ismeretes Pop Valer vezeti, akinek tárgyalófélkénti érdemeit a legtöbb ember részére azok a magas közműveltségek indokolják meg, amelyeket elfoglalt, de a jelenlegi kö-

gyűlnek az újságírók csoportjaiba. Vitázó csoportok igyekeznek meggyőzni egymást, sőt leginkább a külföldi újságírókat, akiknek megvan az a jó tulajdonságuk, hogy véleményt nem mondanak, sőt a legellenfetésebb nézetek meghallgatása után is egyformán helyeslően bólintanak. Odaát a Zsófia-hajó a Szent István ünnepre való tekintettel zászlódszt iltött. A magyar árbóczászló és a román zászló mellé ma reggel a legtöbb európai állam apró zászlóját felvonták és a déli napsugárban valóságos színgorgia örvénylik.

A Zsófia fedélzetén a magyar küldöttség tagjai sítkeöznek az ősziesre bagyadt napon és átköszöntgetnek felénk, akiket a tegnapi napról ismernek. Három telefonközpont körül a bábeli zaj. Az összes európai nyelveken kiáltoznak a telefonok mikrofónjába a lapudósítók. Nevek kiáltása, telefontöngés zaja veri fel a szanatórium-i kényelem csendjét. A tegnapi nap utóhullámai verdesnek.

A történelem színpadjára vonszolt két hajó alján pedig évezredek mormolásával, a mindent látott bölcs közömbösségével, boldogságot kereső kis országok között siklik tovább... Ister, a „vén folyamróka“.

Babuczay György.

rülmények között azzal a tapintattal és finomsággal magyarázható, amellyel

1932 május 30-án aláírta a Vatikánnal a konkordátum (az erdélyi katolikus státus vagyona vonatkozó) 5-ik szakaszának értelmezéséről szóló egyezményt és ezzel véget vetett egy hantó vitának, amely elég sokáig elhúzódott.

A mi bizottságunkban van néhány hivatásos diplomata is, a fiatalabbak közül, aki megértette, hogy sok tekintetben a diplomácia nem tartott lépést az idővel és aki a régi szabályok formáit és merevségeit a valódi fontosságukra szállítja le.

Mindegyikük szemellátható érdemek révén hivatalos volt arra, hogy Turnu-Severinben „meghallgassa a másik felet is“, aki azért jött, hogy hasonló érdekeket védelmezzon, amelyek nehezen hozhatók összhangba a kérdések megannyi arculatával.

MEGÉDESITIK A „PILULÁT“

Másfelől — folytatja Dianu cikke — Magyarország küldöttségében is, amely a kiváló diplomata és tárgyaló Hóry dr. vezetése alatt áll,

bőven van mindenféle neves szakember, aki, kényves szempontokra való tekintettel, az országunk álláspontját azzal az élénk igyekezettel adta elő, hogy „megédesítse a pilulát“.

A magyarok azonban nagyon jól tudják, hogy a béke kedvéért és csakis emberiességi szempontokból vagyunk hajlandók barátságosan és bizalommal tárgyalni a köztünk és közöttük fennálló kérdésekről. Az engedékeny szellemnek, amelyről beszéltek, mindkét részről meg kell majd nyilatkoznia.

Turnu-Severinben a Magyarországgal való jó viszony megtartása, ha nem inkább a megjavítása, rengeteg román jóindulatot mozgósított.

A találkozás lélektani feltételeit nem a kiküldöttek által viselt nagyon elütő uniformisok alapján kell megítélni és nem is a jövőnek azok részéről megközelítő megértése alapján, akik a lakosságcsere mennyországába vetik minden reményüket.

Pop Valer dr. Románia számára érdemes és méltó képviselőt biztosít

Bucurestiből jelentik: A Romania című lap legújabb száma első oldalán közli a propaganda-ügyi minisztérium által kiadott térképgyűjtemény egyik térképét, melyhez kommentárokat fűz. Az utolsó oldalán „Komolyság, nyugalom és bizalom“ címmel a következőket írja a lap:

— Büszkének vagyunk, hogy hangsúlyozhatjuk azt a súlyos komolyságot, amellyel a román-ság ezeket a jelenkori történelmünkre nézve döntő tárgyalásokat kíséri. Miközben a román-ság megőrzi kihívás nélküli, hagyományos büszkeségét, önhittség nélküli okosságát és habozás nélküli határozottságát, a mostani körülmények között,

olyan érettségről tesz tanubizonyságot, mely becsületre válik és amely más jelzőkön túl, biztosítja számára az akadályokon és viharokon való nyugodt átkelést.

A történelmi igazságba vetett ősi hitünk az első

perctől kezdve fokozódott, amikor ismeretessé vált Románia delegátusának neve. Valóban

Pop Valeriu dr. miniszter ragyogó módon egyesíti magában azokat a kivételes képességeket, melyekre a turnu-severini tárgyalások komplexumában szűkség van.

Nacionalista román a harok és a szép sikerek gazdag igazolásával, erdélyi, aki a transilvan hagyományok határozott és józan szellemében nőtt fel, élénk és finom intellektus, mely maradéktalanul magába foglalja az emberi agy játékanak minden arculatát, fedhetetlen a tárgyalások formájában, megzavarhatatlan a nyugalom és megrendíthetetlen a rábizott küldetés teljesítésében.

Pop Valer Románia számára érdemes és méltó képviselőt biztosít s a szóbanforgó ügy számára pedig a legjobb bíró bölcs megfontoltságát.

A népcseré nehézségei a Románia szerint

A félhivatalos lap bizik a tárgyalások eredményességében

Bucurestiből jelentik: A Rador hivatalos távirati iroda közli a Romania című lap megjegyzéseit a román-magyar területi tárgyalásokról.

— Ami a turnu-severini tárgyalásokat illeti, a románok és magyarok között — írja a Románia — csak olyan formában történhetnek a megoldások, amint azt a román külügyminiszter kijelentette és ahogy azt a román kormány a budapesti kormánynak is tudomására adta: ez pedig

a népcseré módszere.

Természetszerű dolog, hogy

ez a népcseré nem vihető keresztül tekintetbe véve a Romániában lakó 1 millió 350 ezer

magyar és a Magyarországon levő 50—60 ezer román számbeli viszonyát, — határmódosítás nélkül.

Ennek a népcserének alapján — amit mi kívánunk is — minden magyarnak el kell távoznia abba az északnyugati részbe, ahonnan viszont valamennyi románnak be kell kerülnie Romániába. Ez az északnyugati rész lesz az élettér azoknak a magyaroknak számára, akik földjükhöz és egzisztenciájukhoz ragaszkodnak, viszont a román kormány nem járul hozzá, hogy akár egyetlen román is kívül maradjon az ország nyugati határain. Reméljük és kívánjuk, — fejezi be a hivatalos lap, — hogy ezek a megindult tárgyalások jó eredménnyel fognak végződni.

CEASAR PETRESCU CIKKE:

„Mérgezett volt Európa háromnegyed részének légköre“

Kevesen értették meg, hogy a múlt háború elsietett háború volt, elsietett békével

A Románia című lapban Petrescu Cezar „Az elkövetkező óra” cím alatt az alábbiakat írja:

A Turnu-Severinben megkezdett román-magyar tárgyalásokat hétfőn folytatják, a szünet után, amely alatt Pop Valer miniszter, a román bizottság elnöke beszámolt kormányunknak a magyar kormány javaslatáról.

Nem is illő s régi vendégszereteti szokásainkkal sem egyeztethető össze, hogy szubjektív vitákkal zavarjuk meg a légkört s nehezítsük a tárgyalások feltételeit akkor, amikor a magyar megbízottak Turnu-Severinben, román földön vannak.

Idejében meg fogjuk ismerni a valóságot a hivatalos közleményekből, meg fogjuk tudni, mit javasol a magyar kormány és miről akar tárgyalni kormányunk.

A várakozás azonban nem jelenti azt, hogy elveszünk a találgatások sivatagában.

Önmagunkra összpontosuljunk, hogy az óra minden felkészülten találhasson.

„NINCS ITT A LEZÁRT ESETEK ÚJRAJÁT SZASÁNAK IDEJE“

Ez már régóta eljövendőnek mutatkozott. Öfelése trónralépésekor előre látta ezt az órát, akkori pártpolitikáink derülése ellenére, 1930 júniusában az uralkodó így mutatott rá a jövő sötét jeleire.

„Elsősorban is szükség van a nemzet összes élő erőinek együttműködésére. A nehézségeket, amelyek egyesek számára legyőzhetetlennek látszanak, kétség-telenül legyőzheti egy egyesült és határozott Románia“.

Most nincs itt a lezárt esetek újrajátszásának ideje, hogy tíz, vagy húsz évre visszamenő vizsgáljuk azokat az okokat és hatásokat, hogy elérhessünk a mai helyzet eredetéhez.

A komplexum jóval nagyobb. Beleilleszkedik egy bizonyos európai légkörbe, egészen a múlt háborútól kezdve, amely azt eredményezte, hogy sok népvezér ugyanabban az időben áldozat és bűnös is lett. Mindannyian saját világukkal haladtak a cél felé. Ez a téklenség magához ragadta úgy a vezetőket, mint a vezetetteket, a fiktív szavatosságok, törekény szerződések, eur, legalább még egy évszázadig tartó kényelmes európai rend látszatába.

Az Universul szerint tiszteletben kell tartani a szomszédállamok nemzeti elfogását

„Nem fordulhat elő, hogy a Szovjet elgáncsolja a délkelet-európai összeiögását“

Bucurestiből jelentik: Az Universul írja: „Az eljövendő béke feltételeit Németország és szövetségese: Olaszország írják majd elő. A két nagyhatalom igen szoros kapcsolatba került. Jelenlegi és jövőbeli céljuk: gazdasági fejlődésük biztosítása, olyan jólét biztosítása, mely népek szellemi fejlődését is lehetővé teszi. Mindezek előtt el kell érjék, hogy a jelenlegi és a jövőben esetleg számbajöhető ellenségeik alsóbbrendű helyzetbe kerüljenek velük szemben gazdasági és katonai szempontból.

Ez természetesen bárbar és méltatlan intézkedéseket nem tesz szükségessé. Biztosak vagyunk abban, hogy nem kerül erre

sor. A tengelyhatalmak azonban el kell érjék céljaikat. Németország vissza kell kapja gyarmatait, újabb gyarmatokhoz kell jusson és

szabadkezet kell nyerjen Közép- és Délkelet-Európában,

hogy őszinte és lojális együttműködést kezdjen az itt élő összes népekkel: románokkal, magyarokkal, szerbekkel, bulgárokkal, törökökkel, görögökkel. Ehhez a Szovjetunió beleegyezését kell adja. Olaszország viszont a Földközi-tengeren kell szabadkezet nyerjen. Fel kell szabadítsa Gibraltar, Máltát és a Szaezi-csatornát és új gyarmatokat kell kapjon Afrikában. Ha Németország nem jut új gyarmatokhoz, vagy Szovjet-

ország a Közép- és Délkelet-Európában tervezett összefogást a Fekete-tengeren és Dardanelláknál — a Németországnak szükséges útvonalon — elgáncsolja, továbbá, ha Olaszország a Földközi-tengert szabadon nem használhatja és nem kap gyarmatokat, a jelenlegi háború áldozatai részükről hiábavalónak bizonyulnak. De

ilyesmi nem fordulhat elő.

ROMÁNIA SOHASEM FOLYTATOTT NEMETELLENES POLITIKÁT, — IRJA AZ UNIVERSUL

A tengely pontról-pontra megvalósítja programját — folytatja az Universul. Lássuk most már: milyen befolyást gyakorol győzelmük a közép- és délkelet-európai helyzetre.

Mi sohasem folytattunk németellenes politikát.

I. Carol király dicsőséges uralma idején Románia virágzó korszakot élt Németország barátságával. Most már az a kérdés: vajjon a Führer és a Duce megalázást, áldozathozatalt, bosszút készítenek-e elő egyes népek részére és mások javára, vagy az előbb jelzett magasabb célokra törekednek. Ezt nem lehet feltételezni. A tengelyhatalmak politikai felfogása szerint egyedül a népek nemzeti jogainak tiszteletben tartásával lehet elérni a belső rendet és nemzetközi egyensúlyt. Ilyen körülmények között a nemzeti hathatatlanság a lehetlenségéig nem fokozható. Vannak olyan igények, melyek mindkét fél engedelkenységével elfogadhatók, ezek azonban nem veszélyeztetik az itteni egyensúlyt.

A magyarokkal és a bulgárokkal való meg egyezésnek alapfeltétele a tárgyilagos nemzeti elfogás tiszteletben tartása a tartós és őszinte béke biztosítása céljából.

Románia kész megértő szellemben tárgyalni, hogy megkönnyítse a közeledést szomszédaival. Minden attól függ tehát, hogy ugyanaz a tiszta szándék hassa át szomszédainkat, melyet tőlünk kívánunk és ne borítsuk fel az egyensúlyt, melyen az új rend alapszik.

Knox miniszter lapja Roosevelttel ellentétben

Csikágóból jelentik: A Chicago Daily News, amely lap Knox tengerészeti miniszter újságja, nyíltan Welkly elnökjelöltsége mellett szállt síkra.

SCALA MOZI

Csütörtökön nagy premier

A SZIVEK MUZSIKÁJA

A főszerepekben



Szerdán utoljára:

A vörös ördögök

A ravasz juhász, akiből kutya lett, a szomszédok teheneit megfejő dudás és egyéb történetek a régi világból

Vass Ferenc, Krizsán-telepi öregember megfontoltságról is mesélt. A multba révedező szemmel mondta el a történeteket. Látszott rajta, hogy átéli azt, amit mond. Maga előtt lát mindent. Azért néha magyarázatot kellett kérnem, mert nem tudtam mindent úgy elképzelni, ahogyan ő.

Két koma élt Bánlakon, ahol éjjeli őr voltam. Az egyik juhász volt, a másik meg közönséges paraszt. A parasztnak megromtotta valaki a tehénét. Fejték, de tej helyett vizet adott. A paraszt erre azt mondta a fiának:

— Szedd össze magad, fiam, menj a keresztapádhoz (ez volt a juhász) és panaszold el neki a bajt.

A fiú el is sietett a komához. Az már tudta, miről van szó. A gyerekekkel együtt a kukoricáshoz ment. Itt azt mondta a juhász a gyerekeknek:

— Maradj itt, fiam és várj meg, amíg visszajövök. Ezzel a juhász bement a kukoricásba. A fiú meg várt. Egyszer csak azt látja, hogy a kukoricából fehér kutya jön ki, ugyanott, ahol a juhász bement, kering néhányat, szaladozik. Keresett valamit. Mikor a jó fűvet megtalálta, visszament a kukoricásba. Nemsokára aztán kijön a juhász a kukoricásból, ott jött, ahol bement.

Vedd ezt a fűvet, aztán add oda az apádnak.

A gyerekek elment, megették a fűvel a tehénét és az „helyregyütt”. A kutya az persze a juhász volt.

Az öreg anélkül, hogy szünetet tartana, belefog egy újabb történet elmondásába.

— Egyszer az anyám tehénét rontotta meg valaki.

— Hogy rontották meg?

Az öreg türelmetlenül mondja:

— Hát megromtották, na. Dorozmán meg volt egy asszony, aki értett az ilyenhez. Az anyám megfejte a tehénét, a tej megint nem volt jó. Vizet is vett abból a vályúból, melyből a tehén inni szokott. Aztán odament az öregasszonyhoz. Ez azt mondta neki, hogy öntse a tejet a disznók vályújába, aztán vegyen egy seprőt és tüsse a tejet. Ekkor előjön az, aki a tehénét megromtotta.

Az anyám úgy is tett. Beleöntötte a tejet a disznókhoz, aztán vett egy seprőt és verni kezdte a tejet. Hát egyszer csak jön az egyik asszony, aki haragosa volt édesanyámnak. Aztán kérdezi:

— Maga meg mit csinál ottan?

Az anyám erre neki, aztán ütötte az asszonyt. De nem is rontotta meg többet a tehénüket. Olyan jó tejet adott, annyi volt rajta a főle, hogy irigyelték a falubeliek.

— A megromtott tehénem nem volt főle?

Vass Ferenc ránt egyet a vállán:

— Hát, ha megromtották...

Az öreg unokája, aki ez év júniusában érejt-ségizett is, letelepedett hozzánk.

— Öregapám, meséljen arról a dudásról, aki megfejte a szomszédok teheneit!

— Régen történtek az ilyenek. Hogy ma is történnék-e még, azt nem tudom. Egyszer lakodalom volt a faluban, aztán ott volt az öreg dudás is. A nevét már nem tudom. Minden jól volt, csak elfogyott a tej. Aztán még kellett volna. Azt mondja dudás:

— Adjanak egy dézsát.

Kérdezték, hogy minek, de nem mondta meg. Odavitték neki egy tizenöt-húsz literes dézsát, a dudás meg fogta a dudáját, aztán megfejte. Tele lett a dézsa tejjel.

— Na, itt a tej — mondja a dudás. Hanem aztán másnap nem volt tejük a szomszédok teheneinek. Mind megfejte a dudás.

A dudásról tud még néhány történetet az öreg.

— A gazdának elfogyott a szénája. A dudás megsajnálta, aztán kiment a mezőre, felült az egyik boglyára. Az megindult vele együtt, aztán hozta haza a dudást is. Nem kellett neki bicikli. Máskor meg lakodalomba nagyon kifáradt a dudás, aztán a dudát az ágy alá dobta, az meg szólt magától. Máskor meg a szögére akasztotta és úgy táncolt a násznap.

Még mielőtt beszéltem volna az öregemberrel, elmondta nekem, hogy meséljen valamit a lámpásról. Három történetet is mondott erről.

— Mikor felügyelő voltam a bikáknál Bánlakon, gróf Karácsonyiéknál, akkor történt,

Már késő este volt, a gyerekek az istálló előtt játszottak. Azt mondom a fiainak, menjen be, aztán gyűjtsa meg a lámpát az istállóban. A fiam bemegy, hát éppen akkor ereszkedett le a lámpás a jászol fölé. A fiam ijedten elszaladt. Bementem én is az istállóba, de már nem láttam semmit. Megnézem az órát, tizenkettő múlt.

Olyan titokzatosan mondja, hogy a hátamon végigszalad a hideg.

— Máskor meg azt mondták az emberek,

Amerikai vélemény szerint Anglia helyzete igen súlyos

Egy svéd újságírónak nem engedték megtekinteni a croydoni repülőteret

Berlinből jelentik: Berlini politikai körökben figyelemmel kísérik a London felett lezajlott légi ütközet hatását a semleges országokban. Az Egyesült Államokban az amerikai légügyi minisztérium egyik vezérkari tisztje kijelentette, hogy

Anglia helyzete rendkívül súlyos. Williams dr., Eszak Karolina egyetemének tanára megállapította, hogy Németország azon a ponton van, hogy megnyerje a háborút.

hogy Tolvádia felől jön a lámpás az úton. De nem volt az. Én hallottam a fiákkal zörgését, aztán annak a lámpáját nézték a lámpásnak. Meghallottam a lovak patájának a hangját is.

— Mikor a Regátban voltam, zabot szállítottunk. Minden szekéren négy zsák zab volt. Én mentem a középső szekérral. Caracal felé mentünk. Egyszer csak látom a lámpást. Olyan magasan volt, mint ez a fa — itt az egyik Bega-parti jegenyére mutat — aztán fel-le, fel-le, így ment kétszer a lámpás. Mondom a fuvarosoknak, nézzétek, ott a lámpás. De azok nem láttak semmit. Pedig elég nagy volt. Ez a lámpa is sokat kísértett, mint most a félelme. Ha esténként elmegyek, magam előtt megy a félelme. Olyan ember, mint a többi, csak derékig van teste. Feje, keze, olyan mint a többi.

Vass Ferenc még sokat tudna mesélni, de most hirtelenében elfogyott a mondanivalója. (g. b.)

Cigány a bíróság előtt azt vallja, hogy foglalkozása a lopás

Mezittláb és rongyos ruhában állott tegnap délelőtt Triú Gheorghe fiatal cigány a járásbíró előtt. A barnabőrű legény fekete szemét sunyi tekintettel meredte a bírora, aki közölte vele, hogy azért került a törvény elé, mert ez év május 9-én délelőtt az ablakon keresztül bemászott egy vasútas ronéi lakásába, ahonnan különböző holmit akart elvinni.

— Beismerted a lopást? — kérdezte a járásbíró.

— Nem tagadhatom, — válaszolta vigyorogva a cigány, — mert tetten értek, amikor a lopott holmival el akartam tűnni.

— Miért loptál? — hangzott az újabb kérdés. — Ez úgy volt elnök úr, — kezdte a cigány, — hogy május 8-án szabadultam ki a fogházból, ahol opás miatt ültem és haza akartam menni Arad megyébe. Penzem azonban nem volt, a gyomrom meg erősen korgott. Ehes voltam, de hiába kértem az emberektől enniválót, sehol sem kaptam. Erre elhatároztam, hogy lopni fogok. Éppen Ronácson jártam, ahol észrevettem, hogy az egyik lakás ablaka nyitva van. Bemásztam, összeszedtem, amit találtam és el akartam menni, amikor észrevettek és elfogtak.

— Mit loptál magától? — fordult a járásbíró a károsult asszonyhoz.

A harcias néni ke bőségedűen kezdte magyarázni: — Az uram két ruháját találtuk nála... az uram cipője már a lábán volt a galambnak... nem is vettem volna észre, ha a szomszédok nem figyelmeztetnek...

— Hát kenyer volt nála?

— Volt a fenét... Míg a lakásban jölköttem kenyérral meg a túróval, amit az asztalon talált. Egy ültő helyében felfalt egy fél kiló túrót ez a nagy-étkü... A tőröt ez uramnak szántam, de amikor hazajött a munkából már csak száraz kenyeret ehetett...

A cigány, aki már többször volt elítélve lopásért, vidám mosolygással hallgatta a károsult asszony kifakadását és az sem bántotta, hogy az asszony majd átfújja a mérges tekintetével.

— Hát ha ott jóllaktál kenyérral és túróval, miért akartad még a ruhát is elvinni? — kérdezték a cigánytól.

— Úgy gondoltam, hogy az is jó lesz nekem, mert nemcsak éhes voltam, hanem rongyos is, — hangzott a válasz.

Azután a károsult asszony elmondta, hogyan fogták el a cigányt.

— Az úgy volt, hogy a beteg gyermekemmel korán reggel a kórházban voltam és amikor visszatérve a ház elé értem, észrevettem, hogy az udvaron egy cigány lopakodik óvatosan a kapu felé. Megkérdeztem tőle, mit keres az udvaron, mire ezt válaszolta:

— Keresek egy komlói cigányt! Nem lakik itten?

— Eppen válaszolni akartam, amikor megláttam, hogy a kezében két ruhát szorongat. Mindjárt felismertem az uram ruháit és kiáltani kezdtem:

— Tolvaj... segítség... tolvaj...
A kiáltást meghallották a szomszédok és átsza-

Stockholmban úgy vélik, hogy az angolok el akarják titkolni a német légi haderő sikereit.

A Svenska Dageblatt tudósítója engedélyt kért arra, hogy meglátogassa a croydoni repülőteret, de kímékedéssel gyanúsították és annak ellenére, hogy iratai rendben voltak, nem engedték a repülőter közelébe. Gépkocsijához vezették és súlyos büntetést helyeztek kilátásba számára, ha megpróbálkozik a visszatéréssel.

ladtak hozzám, ahol azután elfogták a cigányt és átadták a rendőrségnek...

— Így volt, kérem, — avatkozott bele a vallomásra a szomszédasszony is, aki tanuként volt a tárgyalásra megidézve.

A vádlót és a károsult asszonyt a tanu által is megerősített vallomása teljesen tisztázta a tényállást és a járásbíró visszavonult, hogy meg hozza ítéletét.

A károsult asszony a szünetben nem állta meg, hogy össze ne szidia a cigányt:

— Eppen hoztam kellett betörnöd te gazember... Szegény ember szegénységét akartad ellopni, te csirkéfogó... Szerencséd volt, hogy nem az urammal kerültél össze, mert most már a férgek rágnák-öcsmány testedet... Nem szégyelled magad?...

A cigánylegény egyideig hallgatva ült a fogház-őr mellett, majd megszólalt:

— Mit szégyeljem magam?... Nem az első lopás ez életemben és nem az utolsó... Ez a mester-ségem... Azután jó is érzem magam a fogházban... Ott még húst is eszek... Ha becsületes ember lennék, még a kenyeremet sem tudnám megke-rezni... Azután a munkát sem nekem teremtet-ték... De azért azt nem fogom elfelejteni, — csat-tant fel a hangja és fenyegetően nézett a károsult asszonyra, hogy átadta a rendőrségnek. Még ha tíz évet kapok, utána mégis előjövök én még egyszer magukhoz, de akkor...

A harcias néni haragja már elparolgott és a fenyegetés láthatóan megijesztette. Már bekiáltke-nyebb hangon válaszolta:

— Csak nem bolondultál meg... mit akarsz tőlem... mindenki védi a magát... aztán miért nem vártál meg, adtam volna egy darab kenyeret, meg talán túrót is... De miért is fenyegetsz, ha jobb neked a fogházban... még hálás lehetsz nekem, hogy odakerültél...

A további beszélgetésnek az ítélet kihirdetése vetett véget. A cigány hét hónapi fogházbüntetést kapott. Triú Gheorghe meglehetősen intett a fejével:

— Igazán nem sok! Azt hittem legalább egy évet kapok!

De azért nyomban fellebbezést jelentett be, mert hátha sikerül a törvényszéknek még egy-két hónapot lerázni. A fellebbezés bejelentése után a fogházor kíséretében elhagyta a tárgyalótermet és visszament a fogházba.

A károsult asszony azonban még várt és a szomszédasszonnyal tanakodott, mit is csináljon:

— Amit kívántam neki, azt megkaptam, de mi lesz, ha kiszabadul?... Ez kénes arra, hogy meg-öljön!... Szólni kellene tán a bírónak, hogy meg-fenyegtetett?...

Az egyik ügyvéd megnyugtatta az aggodalmas-kodó asszonyt, aki erre szintén hazaindult, de a fe-lelmet még mindig érezte, mert szinte magyarázó-lag mondta szomszédasszonnyal:

— Ha szépen kért volna kenyeret, biztosan ad-tam volna neki, de nem, ő inkább lopni akart... Most magára vessen.

(Kisfer)

Brit-Szomáli az olaszoké

Az angol csapatok Berberánál hajóra szálltak

Rómából jelentik: A Stefani hírszolgálati iroda valahonnan Olaszországból közli az olasz főhadiszállás jelentését: Csapatunk, miután tegnap, augusztus 19-én szétszörták az ellenséget, elfoglalták Brit-Szomáli fővárosát, Berberát.

Az angolok mielőtt hajókon elmenekültek volna, a város egy részét felgyújtották. Egy felfegyverzett angol század hergeisai parancsnokságunknál jelentkezett és

letette a fegyvert.

Gallabatnál az egyik zászlóaljunk rajtaütésszerű támadással ellenséges csapatokat támadott meg és számos foglyot ejtett. Negheli, Mogadiscio, Bardia, Merca és Genale elleni ellenséges légítá-

madások úgyszólván semmi kárt nem okoztak. Északafrikában az ellenség a dennai kórházat bombázta és ennek során egy ember meghalt, huszonketten pedig megsebesültek. Egy ismeretlen nemzetiségű tengeralattjáró Dodekaneszosznál egyik aknámba ütközött és felrobbant. Olajfolt jelezte, hogy a tengeralattjáró elsüllyedt.

LONDON JELENTI: „BRIT-SZOMALIT SIKERESEN KIÜRÍTETTÜK“

Londonból jelentik: Hivatalosan közlik, hogy Brit-Szomáliát sikeresen kiürítették. A tüzérséget két ágyú kivételével sikerült megmenteni. Hasonlóképpen elszállították az élelmiszer készleteket és a sebesülteket is.

A súlyos vereséget London győzelemmel igyekszik feltüntetni

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség közli, hogy Brit-Szomáli elvesztését és

az angolok által ott elszenvedett súlyos vereséget London győzelemnek igyekszik beállítani. Valóban az angol csapatok menekülését a diadalmasan előnyomuló olasz egységek elől, amelyek az utóbbi hetekben ellenállhatatlanul törtek előre, az angolok a következő mondattal jelentették be: „Szomáliát sikeresen kiürítettük.“

Az angolok tehát a visszavonulást győzelemnek igyekszene feltüntetni, az egyedüli fontos dolog azonban az, hogy elvesztették Szomáliát és nem az, hogy milyen módon menekültek el onnan.

A FÜHRER MELEGHANGÚ TÁVIRATA MUSSOLINIHEZ

Berlinből jelentik A Führer a következő táviratot intézte a Ducehoz:

„Duce! Fogadja Ön és az olasz haderő a magam és a német nép legmelegebb szerencsekívánatait azért a hatalmas győzelemért, amelyet Kelet-Afrikában arattak. Az Ön Hitler Adolfja“.

Olaszország ura már a fontosabb afrikai kikötőknek

Berlinből jelentik: A német újságok keddi számaiban nagy olasz győzelmet írva, megállapítják, hogy

az angolok menekülése hasonló a dünkircheti pánikhoz.

A Börsenzeitung szerint az angol expedíciós hadsereg mindenütt csődöt mondott. Olasz kézben van már minden fontosabb afrikai kikötő. A Berliner Zeitung am Mittag a Djibuti vasútvonal fontosságáról ír, mely Abesszíniát és Szomáliát köti össze. 684 kilométer hosszú ez a most olasz kézre került vasút, melynek céljaira a Fiat gyár már megfelelő vagonokat szállított és ez a vasút látja majd el az összeköttetést Addis-Abeba és a Vörös-tenger között.

OLASZORSZÁG HAGYOMÁNYOS ELLEN-SÉGE: ANGLIA

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia az északolaszországi angol repülőátadásokkal foglalkozva megírja, hogy az angol röpiratok Hitler okolják az ott okozott károkért, pedig az olasz nép jól tudja, hogy egyetlen hagyományos ellensége van és az Anglia. Anglia volt az, amely Franciaország mellett Versaillesben súlyos károkat okozott Olaszországnak, mert a Pöldközi-tenger foglyává akarta tenni.

Anglia meghamisította a történelmet, mert Olaszország első szövetségese Poroszország és Németország volt és Németország abban az irányban is megmutatta igazi barátságát, hogy nem vett részt az abesszini háború idején a megtorlásokban.

MIÉRT NYULT NÉMETORSZÁG A „TELJES OSTROMZAR“ RENDSZABÁLYÁHOZ?

Rómából jelentik: A Messagero „Jogos ön-

védelem“ címen megállapítja, hogy Németország tökéletes joggal nyult a „teljes ostromzár“ rendszabályához. Ehhez minden erkölcsi és anyagi alapja meg volt és Németország nem használ más módszert az ostromzár alkalmazásával, minthogy Anglia egykori módszerét követi. Anglia ugyanis — írja az olasz lap, — az egész kontinenst ki akarta éheztetni azzal a zárlattal, melyet nemcsak ellenségei, hanem barátai, a semlegesek, sőt egykori fegyvertársa, a franciák ellen is felhasznált. A háború elején Anglia nemzetközi eljárásai minden jogot arcúlitottak,

minden szerződést és megállapodást lábbal tiportak,

kereskedelmi hajókat felfegyvereztek, zászlókat cseréltek, aláaknáztak semleges kikötőket és partvidékeket, megtámadtak olyan vöröskeresztes hajókat és intézményeket, ahol nemcsak barátot, hanem ellenfelet és ellenséget is gyógyításban részesítettek.

AZ OSTROMZAR MEGSEMISITI ANGLIÁT

Rio de Janeiroból jelentik: A Mejdodie nevű újság arról ír, hogy a háború új szakához érkezett, miután az ostromzár megsemmisíti majd Angliát, amely hiába vár még egy marnei csodára, ami Franciaországban sem ismétlődött meg, mert egy újjászületett nép áldozatkészsége és élni akarása minden akadályt legyőzött.

AMERIKA A NÉMET GYŐZELEM MEGHUSÍTÁSÁRA TÖREKSZIK

Tokióból jelentik: A japán sajtó az amerikai-kanadai tárgyalásokkal kapcsolatban azt írja, hogy ezzel a gesztussal Amerika közvetve

már be is lépett a háborúba és ezért súlyos ellenrendszabályok sürgősek a Távolveleken. Japánnak tehát fel kell készülnie, mert Roosevelt eddigi nyilatkozatainak állításait ezzel a ténnyel felborította és azt bizonyítja, hogy

Amerika komolyan háborút akar, hogy megakadályozza Németországot a végső győzelem kivívásában.

A lapok szerint ilyen körülmények között nem sokáig tartható fenn Japán be nem avatkozási politikai magatartása.

Washingtonból jelentik: A szenátus pénzügyi bizottsága megszavazta azt a hitelösszeget, mely a tengerészet fejlesztésére és a szárazföldi hadseregnek 1 millió 200 ezer emberrel történő megerősítésére vonatkozik.

BULLIT „KÖZÖNSÉGES HÁBORUS USZÍTÓ“

Washingtonból jelentik: Bullit volt nagykövetnek Filadelfiában mondott beszéde óriási felháborodást keltett. Clark demokrata szenátor szerint ez a beszéd nem egyéb, mint háborúra való felhívás dacára, hogy Amerika nincs felkészülve egy háborúra.

Byler szenátor azzal vádolja Bullitot, hogy Amerikát Anglia melletti háborúba akarja belesodorni, az amerikai kormány és nép akarata ellenére.

Knutsen demokrata szenátor szerint Bullit nem diplomata, hanem egy reklámbajnok, akit azonnal le kell tartóztatni, mint egy közönséges háborús uszítót.

NÉMET LÉGERŐ FONTOS ANGOL VASÚTVONALAKAT BOMBÁZOTT

Berlinből jelentik: Kisebb német repülőesztakok hétfőn délután támadásokat intéztek katonai szempontból fontos ellenséges célpontok ellen. A támadások Középagyban és Délangyban folytak és ezek során sikeresen bombáztak a német repülőgépek több repülőteret. Egy nagy petróleumraktár kigyulladt és a vasútvonalak bombázása következében

két fontos összeköttetési vonal megszakadt.

Ugyancsak kigyulladt Stanowban egy szénraktár is, amelynek lángjai messzire ellátszanak.

CAPITOL mozi



JELSZÓ: MACHIN 1

Bűnügyi film a mai időkből, tempó, érdekesítő és izgalmas jelenetekkel. — A főszerepekben: PAUL DAHLKE, HILDE WEISSNER

APOLLO mozi A KIGYÓ

Egy orvos története, akit egy rossz nő iránti szerelme lenyűgözött

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 23—15.

Magános csillag

Csillag vagyok, az úrben társtanal,
A küldetésem fényt szórni az éjbe,
Én némán állni csillag-testvérimnek
Éles, hideg penge-tekintetét.

Miért lázadjak? ... Szelid mosolyomra
Szent álmódásba merülnek a tájak;
S hol mosoly, álom ölelkezve jár,
Tovattünnek a felsőtétlő árnyak.

Az álmodozó forró éjszakába
Belészórom szívem minden atómját
S fellobbantom hunyó remények
Örökéletű, olthatatlan lángját.

Nyűgő lobogion, lángoljon mindörökre,
Nyűgőzzen mindent bűvös fénykörébe,
Legyen Erdélynek mécsa, éber őre,
Soha ki nem alvó tűz, Vesztis-láng;

Melynek varázsa minden kis fűszálra
Harmat-gyöngyöt fűz, szikrázó gyémántot,
Hogy a jövő ünneplőben találja,
Amit a múlt világra elsodort...

Elhagyatottak csillaga vagyok,
Ki magam is árván bolgok az úrben;
De aki megfürödtem szentelt égi tüzből
És fénytől fut, menekül az árny.

... Szomorú sors magános csillag lenni
De szomorúbb, ha fénynek fény a gátja...
Fények harca: a Szép örökhalála
Teteméről gyász borul a világra
És sose szűnünk meg temetni.

— A FŐUDVARNAGYI HIVATAL KÖZLEMÉNYE. Bucurestiből jelentik: A főudvarnagyi hivatal 76. számú közlése: Öfelsege a király augusztus 20-án munkálathallgatáson fogadta Augustu Ion miniszterelnököt, Manoilescu Mihai külügyminisztert, Stan Ghitescu munkaügyi minisztert, Dr. V. Gomoiu közegészségügyi és Dr. I. V. Gruia igazságügyi minisztereket, valamint Teofil Sidorovici országfőparancsnokot és Valer Pop dr. meghatalmazott minisztert.

(—) A királyi helytartó ma tér vissza szabadságáról. Marta Alexandru dr. királyi helytartó szabadságáról, amelyet Boksanbányán töltött, ma tér vissza. Ugyancsak ma foglalja el újból hivatalát szabadságának letelte után Demenescu Ioan királyi helytartósági kabinetigazgató, Iancu Cornél kabinetfőnök már tegnap visszaérkezett szabadságáról.

— A ROMÁN HAJÓK ELKERÜLİK AZ ANGOL VIZEKET. Bucurestiből jelentik: Németország, mint ismeretes, teljes ostromzárattal rendelt el Anglia ellen. Ennek következtében bucurestii hivatalos tengerészeti körök elrendelték, hogy a román hajók az angol vizeket kerüljék el.

(—) Aratási hálaladó istentisztelet az evangélikus templomban. Vasárnap, augusztus 25-én délelőtt fél 10 órai kezdettel aratási hálaladó istentisztelet és úrvacsora osztás lesz az evangélikus templomban. Szolgálat Schemmel Viktor lelkes.

— Hőbűllám Portugáliában. Lisszabonból jelentik: Egész Portugáliában óriási hőség uralkodik. Hét esztendő óta ilyen meleg nem tapasztaltak az országban. Porto városában 66 Celsius fokot mértek napsütésben és 33 fokot árnyékban. Többen meghaltak hőségben.

— A francia közigazdaság újjászervezése. Vichyből jelentik: A francia minisztertanács törvényjavaslatot fogadott el a francia közigazdaság újjászervezéséről. Ennek értelmében külön bizottság gondoskodik a francia közigazdaság újjászervezéséről, az ipari államvagyonek felvételéről, az elsőrendű nyersanyagok és a gyártmányok elosztásáról történő gondoskodás céljából. A kormány kimondta, hogy szükség esetén jogában áll úgy a munkaadók, mint a munkások egyesületeit felosztatni, ha azok ellentétben álló működést fejtenek ki az új francia közigazdasági elgondolással szemben.

Aru bőséggel és olcsósággal lepik meg a kiállítók az Őszi Vásár látogatóit

Budapestről jelentik: A lakberendezési és a háztartási ipar lázasan készülődik a szeptember 5-től szeptember 16-ig tartó Őszi Vásárra. A bejelentések közül és a bemutatott tervek közül megállapítható, hogy olyan kedvező üzletkötési és bevásárlási lehetőség, mint ezen a vásáron, már réges-régen nem kínálkozott s hogy a kiállítók a legszerényebb kalkulációval indulnak, hogy a vásárlási kedvet minél jobban felfokozzák. A vásár elrendezésében és csoportjainak különlegességeiben egészen rendkívül nyujt és egyik kimagasló előnye, hogy teljes lesz és aligha van olyan háztartás és lakberendezési cikk, amit ott — egy helyen meg ne lehetne majd — még pedig nagyon is megfizethető áron — kapni.

Az utazási és vízumkedvezmény igénybevételére jogosító vásárlási utazási igazolványt bárki megszerezheti magának minden utazási és menetjegyjelében, valamint minden magyar külképviseleti hatóságnál. Az utazási kedvezmény a magyar vasúttal 50%. Az utazási igazolvány tulajdonosa magyar vízumot bármely magyar konzulátusnál vagy követségnél rövid úton, díjtalanul kap. A Magyarországon való tartózkodási engedélyt utólag adják meg Budapesten a Vámház-palotában, ugyancsak díjtalanul, csupán P. 2.50 kezelési illeték leróvása ellenében. A vízumkedvezményeket az autón érkezők is igénybe vehetik.

Német-magyar együttműködés a mezőgazdasági termékek frontján

Berlinből jelentik: Gróf Teleki Mihály magyar földművelésügyi miniszter tiszteletére Darré német földművelésügyi miniszter hétfőn este bankettet adott, amelyen megjelentek a Birodalom, a nemzeti szocialista párt és a hadsereg képviselői. A német miniszter pohárköszöntőjében örömeinek adott kifejezést, hogy magyar vendégének a közeli napokban bemutatott nyujt hat a német termelésről. Hangsúlyozta, hogy fontosságot tulajdonít a német és magyar agrár együttműködésnek.

Teleki Mihály gróf válaszában kifejtette, hogy Magyarország minden igyekezetével kimélyíteni törekszik a két ország kapcsolatát és nagy figyelmet szentel az árucserre fokozásának. Kedden reggel a német és magyar földművelésügyi miniszter Keletporoszországba utazott.

Igazolványképek, reprodukciók, amatőrmunkák, előhívások, másolások, stb.

Engel Endre

fotó-studiójában

I. Piata Libertatii 4 sz. — Telefon: 34—30.

— A berlini német—román irodalmi intézet felállításának előkészítése. Bucurestiből jelentik: A Berlinben létesítendő román—német irodalmi intézet létesítése végett Puscariu Seril egyetemi tanár és Nanulescu Grigore ma a német fővárosba utazott.

— A romániai német lapok lelkesen méltatták a propagandauji miniszter beszédét. Bucurestiből jelentik: A belföldi német sajtó főbb orgánumai: a Siebenbürgische Deutsche Zeitung, a Kronstädter Zeitung és a Bukaresti Tagblatt melegen cikkekben méltatták Craicnic Nichifor propagandauji miniszter elhangzott németbarát beszédét.

— Helyreállt a francia polgári légit forgalom. Vichyből jelentik: A meg nem szállott francia területen több irányban megindult a polgári légit forgalom. Így Vichy—Lyon—Marseille—Toulouse, Marseille—Algír, Tunis—Orán—Casablanca, Algír—Kongo viszonylatokban.

Felakasztotta magát egy vasuti munkás

Tegnap hajnalban a rendőr, aki a Scudier parkban végezte szolgálati körútját, a park egyik fájára felakasztva egy férfit talált. A rendőr segítségére akart sietni, de az már halott volt. Amikor a férfi zsebeit átkutatta, előkerült egy vasuti szabadjegy és a férfi katonai okmánya. Eszerint az életű férfi Mercea Ioan sárafalvai születésű vasuti pályamunkással azonos. A szabadjegy szerint aug. 19-én érkezett Zsombolyáról Temesvárra. Találtak a zsebében egy számlát is, amely szerint a vasuti munkás az öngyilkosság előtt az egyik józsefvárosi korszmában járt és ott több pohár bort ivott. Valószínűleg a korszmából való távozása után határozta el magát az öngyilkosságra. Erre a célra a parkban levő zene pavilon közelében kiválasztott egy alacsonyabb ágat. Azon megerősítette a hurkot és azután felakasztotta magát. Az öngyilkos erős elhatározására jellemző, hogy teste nem csúszott a levegőben, hanem térdét behajtván nehezedett a kötélre. Mercea Ioan ruhájában nem találtak semmi olyan irást, a melyből kitűnne, hogy miért vált meg az életől. Hozzátartozói sem jelentkeztek még a rendőrségen úgy, hogy tettének okát egyelőre nem ismerik.

Nem szakadtak meg az Indokínára vonatkozó japán-francia tárgyalások

Vichyből jelentik: Azokkal a valótlán hírekkel kapcsolatban, mintha az Indokínára vonatkozó japán-francia tárgyalások megszakadtak volna, francia részről megjegyzik, hogy ezek a hírek alaptalanok. A tárgyalások első szakasza, amely különféle technikai kérdésekre vonatkozott, befejeződött. A francia kormány a japán kormányhoz küldött jegyzékében valamennyi vitás kérdésben ismertette álláspontját. (Rador.)

— Megnyit a nyolcadik mintavásár Nagyszébenben. Nagyszébenből jelentik: Ma nyit meg a nyolcadik szebeni mintavásár. A megnyitó ünnepségen Caracostea miniszter Strat nemzetgazdasági államtitkár és Stoica Vasile a propagandauji minisztérium államtitkára jelentek meg.

— A francia rádió átszervezése. Clermont Ferrandból jelenti a Havas hírszolgálati iroda: A francia rádió hírszolgálat átszervezés alatt áll. A francia kormány jogosult a rádiószolgálatot a német cenzura ellenőrzése mellett használni. A francia rádió közölte ezt a hírt és részletesen ismertette azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a rádió átszervezése érdekében kifejtettek.

— A portugál hajók is elhagyják az angol vizeket. Lisszabonból jelentik: Az Anglia elleni német ostromzár következtében valamennyi portugál hajó parancsot kapott, hogy kerülje el az angol vizeket, a portugál forgalmat most Dél-Amerika és Afrika felé irányították.

(—) Ismét drágult a vaj. Egyik fontos élelmiszerünk, a vaj, ismét megrágult. A vajszövetkezetek, amelyek alig két hete drágították a vajat, tegnap már az eddigi 140 lei helyett 150 leit kértek a vaj kilójáért. Érthetetlen ez az emelés most nyáron, amikor elegendő zöldségtakarmány van és a tehének is bőségesen tejelnek. Ideje volna, ha a hatóság gátat vetne ennek az indokolatlan eljárásnak és a vaj árát ismét maximálizálná, mint az régebben volt.

(—) Vidéki asszony öngyilkossága. Sentici Elena negyvenegy éves Hittyas községbeli asszony a falu határában egy fára felakasztotta magát és meghalt. Tettének okát nem ismerik.

Átveszik a japánok a kínai koncessziós területeket

Sanghaiból jelentik: A japán csapatok megkezdték a nyugati nemzetközi koncessziós terület birtokbavételét. Az angol csapatok hír szerint szerdán délben távoznak el Kézip- és Észak-Kínából, hogy helyükbe a japán önkéntesek bevonuljanak és átvegyék a közigazgatás irányítását.

10 leives aluli élelmiszer eladásoknál nincsen nemzetvédelmi adó

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter a kicsinyben fogyasztó közönség érdekeinek szemelőtt tartásával az 1 leies illeték megfizetése alól, mindama élelmiszerüzletekben, kimerékben, kicsinybeni árú eladásával foglalkozó üzletekben eladott árúkat felmentette, melyek vételára nem haladja meg a 10 leit. Nem esnek a kivétel alá a szeszies italok, melyek fogyasztása után tekintet nélkül azok árára, meg kell fizetni ezt az 1 leies illetéket.

Új törvény a rádió használatára és a készülékek eladására

A Hivatalos Lap legutóbbi száma rendeletőrnnyel közöl, mely a rádiózást szabályozza. A törvény leszögezi, hogy a rádióadás, állami közszolgálati jelleggel, a „Román Rádióleadó Társaság” hatáskörébe tartozik. A következő szakaszok a közművelődési jogait és kötelezségét szabályozzák. Eszerint díjt felszerezni, őriztetni tartani, használni, eladni csak a rádiótársaság előzetes engedélyével lehet.

Az engedély személyre szól és nem lehet át ruházni.

Az engedély a rádiót és a használat helyét is jellemezni kell. A lakáscserét ajánlott levélben kell bejelenteni.

A rádiódíjak befizetésének elmulasztása esetén a számlákra többlet fizetendő kamat és költség men.

Ervényét veszti az engedély: 1. Lemondás és az engedélynek a belligyminiszterium által történt visszavonása esetén. Háború idején, vagy kivételes körben az illetékes hatóságok semmisíthetik meg az engedélyt.

Rádió, vagy rádiókellékek árusítása, vagy bármely címen való továbbadása csupán abban az esetben eszközölhető, ha a vevő engedélyt tud felmutatni. A rádió és rádiókellékek eladásával foglalkozó kereskedők kötelesek könyvet vezetni az eladásokról és az erre vonatkozó kimutatást havonta be kell tölteni a rádiótársaságnak.

Azok, akik saját készülékeiket, vagy rádiófelszereléseiket eladják, vagy átengedik másoknak, kötelesek egy hónapi időn belül ezt bejelenteni a rádiótársaságnak.

A rádiózást csupán mások nyugalmának zavarása nélkül szabad folytatni.

A törvény a rádiókészülékek hitelben történt eladását is szabályozza és megállapítja, hogy ilyen esetben a tulajdonjog, a vételár teljes kifizetéséig, az eladót illeti.

Két részlet fizetésének elmulasztása esetén a készülék visszakövetelhető

és az addig fizetett részeket az eladót illetik. Az erre vonatkozó határozatot a bíróság a felek megidezése nélkül hozza. A határozat a kézbesítéstől számított 3 napon belül, a nyugták csatolása mellett, ellentmondással támadható meg, de ennek nincs felrészgészítő hatálya.

Háború, mozgósítás, vagy kivételes idők esetén a kormány nemzeti érdekből a rádiók használatának jogát visszavonhatja. Katonai hadművelési zónákban ez a jog az illetékes katonai parancsnokságot illeti.

A titkos rádióleadást a törvény 3—12 havi fogsággal és 5000—20.000 lei pénzbírsággal sújtja. Kihágást képez és a taksa tízszeresével büntetendő az, aki másnak engedélyt használja, vagy a díj nemfizetése folytán lejárt engedélyt használ. Aki taksa-fizetés nélkül rádiót hoz be az országba, vagy taksa-fizetés nélkül rádiót, vagy felszerelést ad el, tízszeres illetéket köteles fizetni. Aki az engedély visszavonása dacára is használja készülékét, 1—3 havi fogsággal és 2000—10.000 lei pénzbírsággal büntetettik. A lakásváltozás bejelentésének elmulasztását és a bejelentett rádiótípus engedély nélküli kicserélését a törvény pénzbírsággal sújtja.

Emlékezés Mikes Kelemenre

250 esztendővel ezelőtt született a háromszék-negyvei Zágomban Mikes Kelemen, összetett fényében és sokfelé hánnyatott életében is a legerélyibb erdélyi. Benne teljesedik ki az erdélyi szellem önmaga felé forduló, magát tanulmányozó irány és mely vallásosságának és széles humanitásának az a szintézise, ami szintén erdélyi hagyomány volt Dávid Ferencz óta. A kolozsvári jezsuitáknál való nevelkedése után II. Rákóczi Ferenc udvarába került, mint apród, később Rákóczi felkelésének leveretése után a fejedelemmel együtt távozik Magyarországról előbb Lengyelországba, majd Angliába s Franciaországba, ahol 5 évig a „napkirály” vendégei voltak. Az erdélyi hagyományra itt rakodik rá a francia kultúra. Fogékony székeley esze magába szívja a „grand siècle” szelleméből azt, amire Erdély előké-szítette. Franciaországból Törökországba mennek, ahol Rodostóban telepednek meg. Itt éri utól őket a halál. S a bujdosók közül Mikes az utolsó, akinek fáradt teste török földben pihen meg. Rodostóban írta Mikes híres „Törökországi leveleit”. Sokszínű levelének egységét Mikes világnézeté adja meg: a XVII. század elomló odaadása, megnyugvása a gondviselésben. Nem volt vakmerő, vad, kurucois lázadó s nem volt dacos, keserű bujdosó sem. Hűségese szolgálja volt a fejedelemnek, de a felkelés eszmei tartalma alog falkozott. Szelid volt, békétűrő és barátságos, akivel csak szóba elegyedhetett. Aból az emberfajtából való, aki a szépséges XVII. században jelenik meg méltósággal, majd létrehozza a XIX. század nagy emberbaráti reformjait s hatása alatt írja meg a XX. század jövőjét is. Annak a XX. századnak a jövőjét, melynek minden szépségét a világháborúk vannak hivatva eltörölni.

— Huszonöt kiló dinamit a csomagban. Stockholmból jelentik: Enkoeeping város rendőrsége titokzatos robbanó anyag ügyében folytat nyomozást. Néhány nappal ezelőtt az egyik helyi üzemi tisztviselője címére csomag érkezett, amelynek tartalmát a szállítólevél vasárként tüntette fel. Miután a hivatalnok szabadságon volt, felbontották a csomagot és abban legnagyobb meglepetésre 25 kilogramm dinamitot találtak. Feladóként egy tengerésziszt szerepel. A tengerésziszt kihallgatása alkalmával azt állította, hogy ő semmiféle csomagot nem küldött és valószínűleg nevével visszaélték. Azt hiszik, hogy szabotázsról van szó. Stockholmból detektívek érkeztek Enkoeepingbe, akik a helyi rendőrség tagjaival együtt igyekeznek a rejtélyes ügyre világosságot deríteni. (Rador.)

GYÓGYSZERTARAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATA:

Szerdán, augusztus 21-én a következő gyógyszer-tartarak tartanak éjjeli szolgálatot.

Belvárosban a Reg. Ferdinand úton levő Salvator gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Stefan cel Mare utcában levő Jahner Rudolf gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Dragalina téren levő Csillek gyógyszer-tár.

Mehalában a Cervin gyógyszer-tár és Újkösdön Panajóth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Levél Németországból:

Berghof, a Führer otthona

Obersalzberg, illetőleg Berghof is azok közé a fogalmak közé tartoznak, amelyek csak mostanában váltak világszerte ismertté, viszont ma már olyan nevek ezek, amelyek visszavonhatatlanul benne lesznek minden világtörténetben, bárki és bármilyen szemszögből ismertesse is majd annak idején a most folyó eseményeket.

Nem egyszerű haditettek, légi, vagy szárazföldi csaták zajlottak itt, hanem éppen ellenkezőleg, a béke és nyugalom, a csend és megnyugvás középpontja Obersalzberg és a Berghof, amióta a mi világunk sorsának egyik legfőbb intézője, a Führer itt találta meg pihenőhelyét.

Pihenőhelynek, a nagy munka utáni felüdülésre, új erőgyűjtésre szánta Hitler Adolf Obersalzberg, ezt a Berchtesgaden melletti csendes, idilli nyugalmas helyet. Annak idején még mint a köz számára ismeretlen ember, a természeti szépségek rajongója rótt legmeghittebb barátaival az Obersalzberg fenyveseit, havasi réjtjeit és zavartalanul gyönyörködve a csodás környezetben, szöhetette azokat a terveket és gondolatokat, amelyeket most vált valóra. Akkor mint turista-vendég a „Haus Moritz” turista-szálló vendége volt, ott találta meg azt a nyugalmat és magányt, amelyet csak a természet-szerető ember tud igazán nagyra értékelni. Amikor pedig az időjárás elzárta kedvenc helyétől, benn Berchtesgadenben, a „Deutsches Haus”-ban barátai körében találta meg otthonát. De barangolásai közben rátalált ennek a csodálatos vidéknek a legsodálatosabb pontjára. A „Haus Wochenfeld”, a mai Berghof valószínűleg akkor is búcsújáróhelye volna minden szempárt és megnyugtatótér rajongó embernek, ha történetesen nem Hitler Adolf lenne a ház ura. Aki azok között a szerencsés emberek között van, hogy ellátogathat Obersalzbergbe és bejuthat a Berghof birodalmába, egyszerre érzi a környező táj nagyszerűségének varázsát és a tiszteletet és megértést az iránt az ember iránt, aki ezt a helyet ki tudta választani magának és mindazoknak, akik őt szeretettel és ragaszkodással körülveszik.

Mert Obersalzberg és a Berghof nemcsak a politikusok, államfők, a nemzetközi élet vezetői, vagy a közélet irányítói számára nyílik meg, hanem

mindazok bejuthatnak a Führer otthonába, akik az ő száznál több családja tartoznak. Berchtesgadenben majd mindenki tud a Berghof uráról valami kedves történetet. Rajongva szereti a gyerekeket, órákig eljátszik, tréfál velük, le-lemegy, ha a kerítés előtt várakozók már nagy tömegbe nőttek, elbeszélget velük. Három képményseprőlégény ötnapi járőrdőrlől jött gyalog a Berghof elé, azzal a kívánsággal, hogy a Führerrel együtt fényképezzék le őket. Fönn, a Berghof terraszán, a Watzmann 2700 méteres hófötte csúcsával a háttérben készült el a kép, amelyet mint ereklyét őriz a három képményseprőlégény.

Itt, az Obersalzberg magányában készült el a „Mein Kampf” nagyobbik része, itt rajzolta botjával az út homokjába azt a tervet, amelynek alapján a világ legsodálatosabb és legnagyszerűbb autótírházata, a Reichsautobahn kiépült, ide, a Berghof pompa és cicoma, hivalkodás nélküli kényelme, lakályos szobáiba vonult vissza pihenni és az Obersalzberg ezer méteres magasságában kanyargó hegyi ösvényekben találta meg az üdülést és az új, friss erőt a további nagy munkához.

Most is a nagy, világraszóló diadalok színhelyéről, a nyugati harctérről jött pihenni a Berghof nyugalmas környezetébe, de a pihenésben is talált időt és módot arra, hogy egy húsz év előtt elkövetett ebékdialtó igazságtalanság végleges elsimításának útjait egyengesse. Azok a tanácskozások, melyek itt folytak le, egész Európa arculatát megváltoztatták. Így került a történelembe a nemrég még csak néhány turista által ismert Obersalzberg családok kastélyának, a Berghof-nak neve. (—u.)

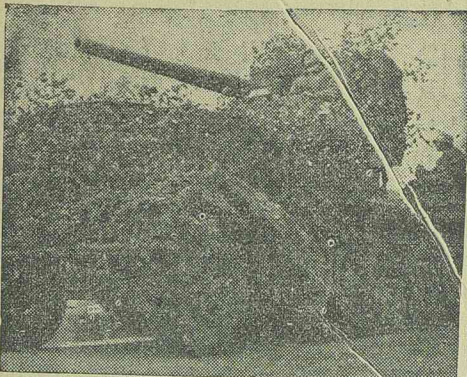
Mozik

MOZIK MŰSORA:

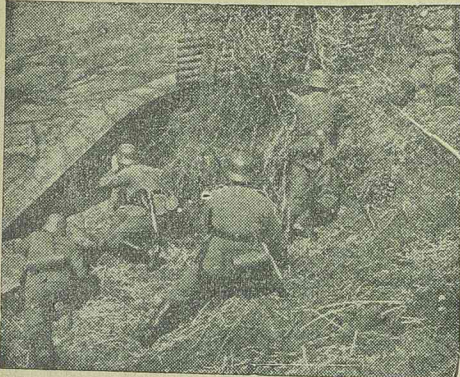
Szerda, augusztus 21.

APOLLÓ: A kígyó (angol film).
CAPITOL: Jelszó: Machim (német film).
CORSO: A vörös ördögök (angol film).
SCALA: A vörös ördögök (angol film).

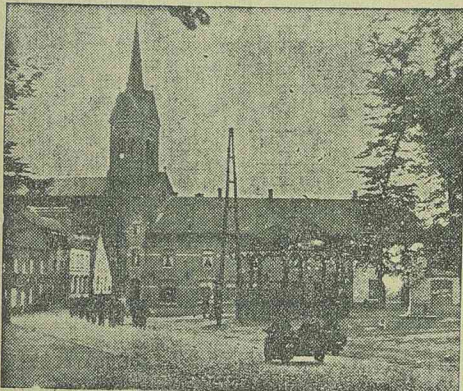
SPORT



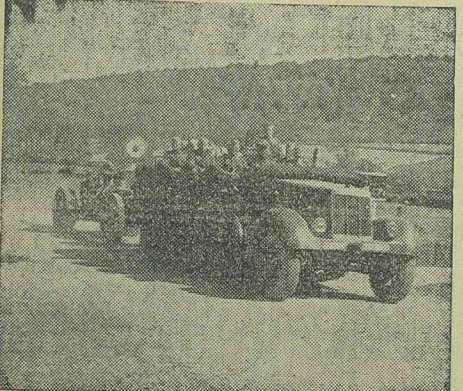
Német motorizált nehézágyú új állásba megy



Német előőrsek előnyomulás közben



Német felderítő osztag átvonul az egyik belga városkán



Motorizált német tüzérség menetközben.



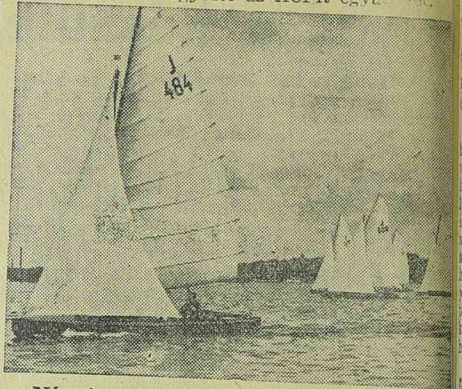
Német munkásosztag a munkahelyére megy

Az Ország Őre újabb gyűlésen dönt a labdarúgás rendszerének ügyében. Tekintettel arra, hogy a nemzeti bajnokságban még most sem alakult ki a végleges elrendezés, az Ország Őre parancsnoksága úgy döntött, hogy újabb gyűlést tart, amelyen véglegesen dönt a labdarúgás beosztásáról.

A Carmen csapata nyerte a Loghin kupát. A fővárosi csapatok már hetek óta a Loghin kupáért játszanak. A döntőre vasárnap került sor és azt a Carmen csapatának sikerült megnyernie. A Carmen amely kétszer egymásután nagy gólaránnyal legyőzte a Sp. Studentesc csapatát, vasárnap a Socec együttesét 4:1 arányban győzte le és így elhódította a serleget.

Feillinger, az UDR kapusa Németországba távozott. Az UDR vezetősége néhány nappal ezelőtt közölte a szövetséggel, hogy Feillinger, a kitűnő kapuvédő nyomtalanul eltűnt. A titok most megoldódott, mert kitudódott, hogy Feillinger Németországba utazott, ahol véglegesen letelepszik. König után tehát most már a második UDR játékos is Németországba távozott. Feillinger helyébe az UDR Konrádot szerződötteti le.

A Ploesti FC legyőzte az ACFR csapatát. Vasárnap Brassóban nagyszabású sportünnepségek voltak és ezeknek keretében a Ploesti FC csapata 5 (2:1) arányban legyőzte az ACFR együttest.



Német—magyar—olasz vitorlázó verseny
Ez a kép a három ország között a Berlin mellett Wannseen lebonyolított vitorlázó versenyről készült

= KÖZGAZDASÁG =

Másfélmillió tagja van az összes romániai szervezeteknek

A román szervezetek többsége hitelszövetkezet, a kisebbségi szervezeteké fogyasztási. Oberding József György dr. tanulmánya

„Kisebbségi szervezetek Romániában” — ez a címe annak az érdekes, értékes és sok hiányt pótló adatot tartalmazó tanulmánynak, amely Oberding József György dr., a kiváló erdélyi szervezeteti szakíró tollából a „Magyar Kisebbség” hasábjain jelent meg és a szerző most külön fizetben is kiadta.

A tanulmányt kivonatolva az alábbiakban ismertetjük:

A romániai kisebbségi szervezetekre vonatkozó adatokat hosszú szünet után tette ismét közzé a Nemzeti Szervezeti Intézet. Ezek az adatok az 1938. jan. elsejéi állapotot ismertetik, lényegében tehát még 1937-re vonatkoznak. Románia kisebbségei közül a következőknek van önálló nemzeti szervezeti szervezeteik: a magyaroknak, az erdélyi szászoknak, a bánsági sváboknak és a bukovinai németeknek. Egyetlenegy táblázattal eltekintve a különböző nemzeti kisebbségek adatait nem közölték és így azok között részletesebb összehasonlítást nem is lehet tenni.

1938. január elsején összesen 9864 szervezetet tartott nyilván a NSZ. Ebből azonban valójában csak 7922 működött, mert a többi vagy felszámolás alatt állott vagy nem készített mérleget.

A ténylegesen működő román szervezetek közül 890 városi (13.7%) és 5815 falusi (86.3%). A működő kisebbségi szervezetek között 88 városi (7.3%) és 1129 falusi (92.7%).

A szervezetek különböző válfaja szerint. Hitel: román 4618, kisebbségi 595, fogyasztási: román 1001, kisebbségi 371, beszerző: román 327, kisebbségi 28, erdőkitermelő: román 251, kisebbségi 3; tejszövetkezet: román 22, kisebbségi 192, földvásárló: román 203, kisebbségi —; földbérlet: román 67, kisebbségi —; különböző: román 216, kisebbségi 28.

A tagok száma szerint: román 1.196.286 (240.119 városi, 956.077 falusi), kisebbségi: 236.320 (36.881 városi, 199.439 falusi). Összesen az egész országban: 1.432.588 szervezeteti tag.

A táblázatban kimutatott 7.922 működő szervezetek közül 1.217 kisebbségi szervezetet, ami 15.4 százalékának felel meg.

Erdélyi 27%-al, az Ókirályság 60%-al szerepel az összes szervezetek között. A hitelszövetkezetek mellett

az erdélyi szervezetek főtipusait a fogyasztási szervezetek és a tejszövetkezetek alkotják.

A divatos paradicsom

Az idei nyár sok mindenről leszoktatott, ami pedig velejárója a nyárnak. Leszoktatott a melegről, ezzel kapcsolatban a strandolásról, napfürdőzésről, leszoktatott a nyári utazásokról és leszoktatott — a gyümölcsöveséről is. Gyümölcs nem volt és ami akadt, azt olyan horribilis áron mérték, hogy csak hivátságosoknak jutott osztályrészül. Így azután divatba jött egy eddig meglehetősen elhanyagolt gyümölcs: a paradicsom. A paradicsomot zölden eltették cetbe, éretten pedig a háziasszonyok befőzték, hogy legyen télen levesnek és mártásnak. A szükség és kényszer azonban sok mindenre megtanítja az embert. Megtanította arra, hogy a paradicsom a maga szép piros érettségében neveszerű gyümölcs. És azóta fogyasztják reggel, délben, este, villásreggeli-re és uzsonnára is. A paradicsom divatba jött...

A fogyasztási szervezeteknek majdnem fele, a tejszövetkezetek pedig csaknem mind Erdélyben működnek s ezek jellegzetesen kisebbségi, sőt magyar szervezetek.

Kisebbségi szervezetek csak két tartományban működnek: Erdélyben és Bukovinában. Erdélyben 1.010 román szervezetet és 1.157 kisebbségi szervezetet van, Bukovinában 268 román szervezetet és 60 kisebbségi szervezetet működött.

A romániai kisebbségi szervezetek nemzetiség szerint így oszlanak meg:

	hitelsz.	gazdasz.	összesen
Magyar	281 (37.5%)	469 (62.5%)	750 (61.6%)
Szász	185 (78.4%)	51 (21.6%)	236 (19.4%)
Bánsági sváb	69 (40.4%)	102 (40.4%)	171 (14.1%)
Német (Bukovina)	60 (100%)	—	60 (4.9%)
Összesen:	595 (48.9%)	622 (51.1%)	1.217

A-kisebbségi szervezeteknél tehát a gazdasági szervezetek vannak túlsúlyban míg a román szervezeteknél több a hitelszövetkezet. A kisebbségi szervezetek többségét (61.6%) a magyar szervezetek alkotják.

Végül még a többségi és kisebbségi szervezetek számbeli alakulásáról ad képet az alábbi kimutatás:

Év	román	kisebbségi	összesen
1927	8.050	?	8.050
1929	7.310	1.056	8.366
1931	6.457	1.092	7.549
1933	6.143	1.079	7.222
1935	6.349	1.137	7.486
1936	6.441	1.171	7.612
1937	6.705	1.217	7.922

A szerző a következő megállapításokkal zárja tanulmányát: „A szervezeti eszme az önségítésre utal s a kisebbségek nem számíthatnak más erőre, mint a maguk erejére.

A kisebbségek szervezeti mozgalma a népi nemzetgazdasági erőkből táplálkozik.

Szervezeti mozgalmuk így egyrészt kifejezője nemzetgazdasági erűjünknek, másrészt nemzetgazdasági kulturájunknak.

— Jégverés az Ókirályságban. Odobestiből jelentik: Odobesti szőlőttermő vidéken szokatlanul heves jégeső pusztított. Tyúktojás nagyságu jég esett és a pusztulás rendkívül nagy.

— A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.15—32.78, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

1940. augusztus 22.

— **Hivatalos intézkedés a hitelélet fellendítésére.** Bucurestiből jelentik: Az augusztus 17-i Monitorul Oficialban pénzügyminiszteri rendelet-törvény jelent meg, melynek alapján a bélyeg-törvény rendelkezései alól mentesítést adnak a bankbetétek, folyószámlák és minden a bank kezeléssel kapcsolatos okmányok számára, hogy ezzel a hitelélet fellendítését előmozdítsák.

— **Bélyegben róvándó le a száz leit meg nem haladó nemzetvédelmi adó bírsága is.** A 92360 számú pénzügyminiszteri rendelet szerint, ha a kétszázalékos nemzetvédelmi adó elleni mulasztás esetében 100 leimel kisebb az elmaradt adó, úgy az ezt megállapított közeg úgy az adót, mint a bírságot — az adó tízszeresét — természetben fizetett le, vagyis a megfelelő bélyegeket felragasztja. Ha a fél nem hajlandó ennek eleget tenni, úgy az esetről felvett jegyzőkönyvet jóváhagyás végett fel kell terjeszteni a minisztériumhoz, ellenkező esetben a jegyzőkönyvet a pénzügyigazgatóság irattárában kell elhelyezni.

— **Szigorították a számlabélyeg leróvásának ellenőrzését.** Megállapították, hogy számos fűszer és élelmiszeri üzlet nem a nagykereskedőktől, hanem egyéb kiskereskedőktől számla nélkül vásárol. Ezeknek tárgyában a pénzügyminisztérium szigorú vizsgálatot rendelt el és a körrendelet figyelmezteti a kereskedőket és iparosokat, hogy az egymás közötti áru-beszerzésnek kell a római bélyeg-törvény 14. sz. 13. paragraf szerinti 6 szerelkes számlabélyegvet, továbbá a 4 szerelkes repülőbélyegvet és a 2 százalékos nemzetvédelmi adót, tekintet nélkül arra, hogy milyen összegről van szó. Csak a magánfogyasztás részére eladott árú mentes a számlabélyeg alól és az is csak 3000 lei erejéig történő eladásnál. A számlabélyeg leróvásának elmulasztása bírságot von maga után, amely a kereskedelmi és ipari évi egyenes-adó felének meg.

— **A TENGERI ÉS ROZS DIJSZABÁSA.** Bucurestiből jelentik: A CFR vasútigazgatóság tegnapi rendeletet adott ki, amelyben közölte, hogy miután a tengeri kivitele június 9-e óta, a rozs kivitele pedig június 14-ike óta tilos, olyan esetekben is, amikor ezeket az árúkat kikötő városokba küldik, a beföldi díjszabást alkalmazták.

— **Perza gapatot hozat Románia.** Bucurestiből jelentik: A hadsereg és az ország fonodái szükségletének kielégítésére tárgyalások folynak 6000 tonna nyers gapatnak Perzsiából való behozatalára. Ezt a mennyiséget a nemzeti szövethatározatok intézete importálta.

— **Bánsági gabonaárak.** A bánsági gabonapiacra a takarmányára iránt mutatkozó érdeklődés, a piaci árak a következők: búza 750, tengeri 625, zab 500, takarmányára 520, sörára 600 lei százkilónként. A kamillatea kilója 70, fodorneta kilója 76 lei.

— **A tízezer leien felüli repülőbélyegilleték levonása.** A pénzügyminisztérium közölte a vámhivatalokkal, hogy amennyiben a repülőbélyeg összege a tízezer leit meghaladja, úgy az exportőr vagy importőr a Banca Natională-nál a Nemzetvédelmi Alapra fizeti be az összeget, vagy ha a helységben a jegybanknak fiókja nincs a CEC-pénztárnál a nemzetvédelmi alap 301 számú számlájára történik a befizetés és a nyugtát mutatja be a vámhivatalhoz. Tízezer leien alul repülőbélyegnél továbbra is bélyegben történik a leróvás.

Rádió

SZERDA, AUGUSZTUS 21.

Bucuresti. Rádio România és Rádio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Parasztenne. 13.35: „Mezei” énekar hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15: Közlemények. Rádio România. 19.50: Hírek magyar nyelven. Rádio România és Rádio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: Ének hangverseny. 21.35: Kamara zene. 22: Hírek és sporteredmények. 22.20: Idegnyelvű hírszolgálat. 22.40: Énekhangverseny. 22.55: Gordonka-verseny.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 1.10: Galánffy Lajos zongorázik. Sallak Pál énekel. 2.30: Ilinczy László szalonzenekara. 5.15: Harsányi Gizi mesél. 6.15: Hanglemezek. 7: Felolvasás. 7.30: Országhegyi Tivadar hegedűl zongorakísérettel. 8: Külügyintéző. 8.25: Előadás. 8.50: „A három Erkel”. Rádióbránd. 11.10: Heinemann Sándor tánczenekara. 12.20: Magyar nóták hanglemelz. 12.30: Cimbalmoktűs. 9: Hírek magyar, szlovák, ruszin nyelven. 9.25: Felolvasás. 9.50: Tűzoltózenekar. 10.35: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 22.

Bucuresti. Rádio România és Rádio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Vasile Julea zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Rodica Bujor énekel. Vasile Julea zenekarának kíséretében. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés. Felolvasás. 20.15: Gh. Radulescu román dalokat énekel. 20.40: Hírek. 21: Hanglemezek. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Prunner J. Liszt műveket zongorázik. 23: Hanglemez.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárás. 13.10: Hanglemezek. Közben 13.40: Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatónknak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: „A trianoni tárgyalások erdélyi fejezete”. Előadás. 18.45: „Az asz szony és a muzsika”. 19.15: Erdélyi József versei. 19.30: A Rádio Szalonzenekara. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: „Szegény gyermekért dolgoztak az Egyesült Női Tábort”. 20.50: „Szép magyar novella”. Elbeszélés. 21.15: Hangképek a „Telefonhíromdó Emlékkönyvénél”. 22.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Farkas Jenő cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperántó nyelven. 24.25: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Hanglemezek. 20.30: Budafoki Munkás Dalkör. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Perti Pali cigányzenekara. 22.15: „Egy fehér és egy fekete színművész”. Előadása. 22.45: Időjárás.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti. Rádio România és Rádio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Különböző hangszerek hanglemelz. 14: Hírek. 14.30: Doina Suchici tangóharmonikázik. 14.40: Bucuioceanu (sakofon) és N. Cucu (xilofon) hangversenye. 15: Közlemények. 19.50 Magyar nyelvű hírszolgálat. 21: Időjelzés. Felolvasás. 20.20: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: Manon; Massenat dalműve hanglemezről. 21.35: Hírek. 22.15: Sporthírek. 23.15: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárás. 13.10: Balalaikazenekar. Közben 12.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: A 15. honvéd gyalogezred zenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15: Orosz Jula Tarnay-dalokat énekel. 18.45: „Éjjeli versívők”. Előadás. 19.15: A Rádio szalonzenekara. Közben 19.40: Sport. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: „Igyál betyár, mülk a nyár”. Felolvasás. Közreműködik Orbán Sándor és Sárközi Gyula cigányzenekara. 21.10: „Beethoven hangverseny”. 22.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A Rádio Szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Kiss Lajos cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: „Napoleon legidősebb nővére Olaszországban”. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Hanglemezek. 21.40: Időjárásjelentés.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPIŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

59

Este volt, amikor őfelsége a Barer-uccából távozott. Kérésre elfogadta, hogy az én hintóm vigye a királyi palotába.

A király távozása után sokáig hevertem kis szalonom farkasbőrrel borított diványán. Gondolatban elvonultattam magam előtt minden órát tegnap estétől ma estig és még egyszer átéltem a sok boldogságot és örömet, amelyben részem volt.

Aztán felkeltem, odaültem íróasztalomhoz, ehhez a kedves, filigrán, aranyozott bútordarabhoz, az egyik fiókból előszedtem naplótam és megkezdtem az utóbbi huszonegy óra beszámolóját.

Ugy belemertem az írásba, hogy észre sem vettem az idő múlását. Tollam jónéhány oldalt szántott tele a fekete betűk sűrű barázdáival. De nem írtam kurtában, Részletesen kellett mindenről megemlékeznem.

Éjfél már rég elmúlt. És most, amikor abba készülök hagyni az írást, eszembe jut két nagyon boldogtalan karácsonyom. Az emlékezet tündére talán megirigyelte mostani zavartalan boldogságomat és azért idézte fel előttem azokat a régi és már elfelejtett dolgokat.

Az egyik boldogtalan karácsonyom még Bathban volt, ahol a Sisters Brown leánynevelő intézetének növendéke voltam. Azon a karácsonyom apám előbb odaigézte a kezemet James Oliver hadnagynak, majd néhány óra múlva a legridegebben megtagadta azt tőle. Másik boldogtalan karácsonyom Indiában, Kalkuttában szakadt rám, amikor James Oliver, aki akkor már apám halála után a férjem volt, magamra hagyott és Benáreszbe ment hindu táncosnő szeretőjéhez.

Érdekes, hogy a két szerencsétlen karácsonyra való emlékezésre a legesetélyesebb fájdalom sem nyilatkozott most a szívembe. Sőt meg kell vallanom, hogy a második boldogtalan karácsonya halálával gondoltam ma este. Ha azon a karácsonyom James Oliver mellettem maradt volna, talán nem is gondoltam volna arra, hogy bizonyítékot szerezsek hűtlenségéről. Ha pedig saját szememmel nem látom a hűtlenséget, akkor nem hagytam volna el, nem tértem volna vissza Európába és végeredményben nem lehetnék most Münchenben, ahol az enyém a földkerésg legbájosabb férfia, Lajos bajor király.

65.

München, 1847. január 31.

Valahol valami nincsen rendjén. Vagy csak képzelődöm. Ha fogatomon hajtatok az uccán, ha megjelenek valamely művészi tárlaton, hogy megnézzem a festők és szobrászok új alkotásait, ha résztveszek színházi előadásban, avagy hangversenyben, már nem kőrnéyek olyan viharos ünneplés, mint eddig. Elhangzanak ugyan éljenzések és tapsok most is, de sok ajak nem nyílik meg és sok tenyér nem verődik össze.

Mi ennek az oka? Megesapant volna az irántam való lelkesedés, rajongás?

Miért? Mivel adtam volna erre okot?

Hiszem a müncheni népek hozzám való szeretetét hasonló szeretettel igyekeztem mindenkör viszonzni mindaddig. Anyagiilag támogatom a müncheni kulturális és társadalmi egyesületeket, tudják rélam, hogy amikor jótékony mozgalmakról van szó, nem fővnykedem. A bajorok nemzeti ünnepén felloboogzatom palotámat, ablakaimba szőnyeget és virágot teszek és a hazafias felvonulások alkalmával én is hintóm is ott van a többi előkelőség fogatál között és amikor a felvonulás a királyi palota erkélye alatt elhalad, ügyes bátorom leboesátott ablakából én is loogbtatom drága csipkével szegélyezett fehér batizszekendőmet. Piros rózsaszínű küldözgetek azoknak a bajor hölgyeknek, a kiknek kishabát hozott a gölya és szalagot kötök a diákegyesületek zászlaira, amikor a csoportok palotám előtt menetelnek. Házam mindenkor nyitva áll a bajor főváros előkelő és számottevő személyiségei előtt, akik mind szívesen látott vendégeim. Elismerő, dicsérő szavakkal illetem a művészeket, meghallgatom a politikusok terveit és néha szerényen tanácsokat adok nekik, pénzarisztokratákkal és iparművelőkkel gazdasági kérdésekről tárgyalok és olyankor véleményt mondok ezekre vonatkozólag.

Nem fitogtatom a királlyal való barátságomat. Nem tolaokszom ezen a réven előtérbe és viselkedéssel nem hozom soha őfelségét kellemetlen megvilágításba. Kerülöm azt, hogy ott mutakozzam, ahová Terézia királyné megy, mert nem akarom fi-

gyelmét magamra vonni és nem akarok alkalmat adni a népek megjegyzésekre, sem összehasonlításokra. Az egyetlen hely, ahol olykor egyszerre vagyok jelen a királynéval, akár végtelenül tiszteltek, a templom, de ott is csak messziről csudálom, amint imádkozik.

Égész Münchennek a kedvében igyekszem járni és mindenkiel jóban akarok lenni.

És mégis mintha irányomban nem volna meg az az általános jóindulat, mint eddig.

A szívekben és lelkekben mintha változás ment volna végre. Mintha történt volna valami. De mi?

Avagy talán csak sötéten látok?

Már-már azt hiszem, megtaláltam az okát annak, amiért nem találkozom azzal a határtalan lelkesedéssel, mint eddig.

Egyszerű az egész. Megszoktak. Mindennap látnak, nem vagyok számukra már újdonság. Hozzá tartozom a városhoz. Azért van az, hogy már nem törnek ki olyan óriási éljenzésben, ha meglátnak valahol.

Azt hiszem, ez a helyes magyarízat töprengéseimre.

Gyakorta az a meggyőződés, hogy így van. De hátha még sincs így?

66.

München, 1847. március 26.

Ma ismét kint voltam a királlyal a Walhallában.

Tavaszi pompában ragyog az egész vidék. A fák friss zöld levelek hajbókolnak a szellőben, a réteket és dombokot új fűszőnyeg borítja, mindegyik virágok nyílnak.

A kürt, amellyel a Walhalla megpillantásakor a kocsis mellett a bakon ülő lakaj a személyzetnek érkezésülnket jelzete, diadalmasan szóit. Hangja messzire visszhangzott.

Amikor felértünk a magaslatra, amelyn a Walhalla emelkedik, a mely völgyben megpillantottuk a Dunát. Olyan volt, mint valami végtelen kékes-szürke széles szalag, amelyre rásüt a nap és színe aranyat is kever. Beláthatatlan terjedelmű zöld pázsitok között kanyarodik, két oldalán pedig virágozó füzek szegélyezik.

A személyzet most is ógermán viseletében sorakozott a márványoszlopon épület előtt. Az ökörszarvas fejdísz marcona külsőt ad ezeknek a máskülönbben bizonyára jámbor férfiaknak.

A csarnokban a régi germán pogány istenek és a németeségek márványba faragott hősei és nagy fia mintha mind mosolyogtak volna a kikeleti időben. A csarnokon keresztül sietve haladunk a szépségek arcképcsarnoka felé.

(Folytatjuk.)

Nagy disznóölő késsel hátról szúrták le a szakállházai gyilkosság áldozatát

Kádár Miklós húsz esztendősi biharmegyei riú már örök álmát alussza a szakállházai földben, amelyet eddig szeretettel művelt. Négy hónap előtt érkezett a községbe és elszegődött Schäfer Mihály gazdához béresnek. A szegődés nyolc hónapra szólt és a kikötött bér erre az időre 13.500 lei készpénz és két öltözet ruha volt. Schäfer Mihály így nyilatkozik Kádár Miklós-ról:

— Nagyon rendes, szorgalmas fiú volt. Azt mondotta, hogy takarékoskodnia kell, mert odahaza nagy szegénységben él a családja.

Négy hónap alatt béréből mindössze kétszázhusz leit vett ki.

Szolgálatát leteltével egyszerre akarta a pénzt havinni. Nem korcsmazott és nem volt verekedős sem.

És a vége az lett, hogy leszúrták. Vasárnap este a szakállházai vendéglőben nagy táncmulatság volt. A faluban szolgáló tizenkét bihari, szilágymegyei és marostordai béreslegény közül több elment a mulatságot nézni. Fenes Ferenc húsz éves legény be is ment a terembe. Ott azonban valamiképpen szóváltásba elegedett Schuster Hans szintén húsz éves gazdalegényvel. Erre hátrálni kezdett, hogy kimenjen a korcsmazóból.

Schuster utána ment és hirtelen kést rántva előbb a nyakán, majd a fején, végül a hátán megszúrta.

Mikor a sebesült Fenes végre kikerült az uccára, ott Ambrus István, Iszlai András és Kádár Miklós nevű pajtásait találta. Ezeket kérte, kísérik el orvoshoz. Elindultak vele, de egyszerre csak azt látták, hogy a bázók közül sokan szaladnak utánuk. Futásnak eredtek, de azok utolérték őket. Akkor történt, hogy a tülekedésben

Kádár Miklóst hátról megszúrták, a kés a tüdejét és a szívet találta.

Ambrus András megverték, a földreperterték és megrugdosták. Lukács Ferencnek és Szabó Péternek, akik a lármára jöttek oda, sikerült Fenes Ferencet elvinni a lakására, ahol az istállóban levő ágyára felektették. A bázók még az uccán elfogott Boros Jánost is elverték, majd visszatértek a korcsmazába. Fenes Ferencet reggel a gazdája behozta Temesvárra és a Bánáti-szanató-

riumban helyezte el. Állapota súlyos, de nem életveszélyes már.

Kádár Miklós még a vasárnapról hétfőre virradó éjszaka elvérzés következtében

meghalt anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna.

Kedden délután ment végre a temetése, amelyen a gyászszertartást Ajtay Gábor temesvári református lelkész végezte. Tíz idegenből való béres-

legény és több falubeli állott a koporsó mellett és lehajtott fejjel hallgatta a pap beszédét és imáját. Bizonyára a biharmegyei szülőkre és testvérekre gondoltak, akik talán még nem is tudják, hogy Kádár Miklós soha többé nem tér vissza szülőfalujába.

Ki szúrta le Kádár Miklóst? A vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Az esetnek egyelőre nincsen letartóztatottja.

Hivatalosan megállapították, hogy

Kádár Miklós halalos sebeit disznóölő késsel ejtették a szerencsétlen legényen.

Nem tudták megállapítani kétséget kizárólag, hogy a kést ki használta és azért valószínű, hogy a verekedés valamennyi résztvevőjét törvény elé állítják és remélik, hogy ennek során világhosszág derül a szomorú esetre.

(k. e.)

Egy hétig még eltartanak a román-bolgár tárgyalások A keddi napon gazdasági kérdéseket tárgyaltak meg

Craiovából jelentik: Hivatalosan jelentik: Hétfőn 12 órakor történt meg az első találkozás a román és bolgár tárgyalóbizottság tagjai között, melynek során kölcsönösen bemutatott igazolói irataikat és megismerkedtek egymással. A román delegáció vezetője, Creteanu meghatalmazott miniszter beszédet mondott, melyre Svetoslav Pomenoff bolgár meghatalmazott felelt. A két bizottság délután 5 órakor újabb összeült, fél óra múlva azonban Creteanu és Pomenoff elnökök külön visszavonultak és este 9 óráig együtt dolgoztak. A bizottságok kedden reggel újból megkezdték tevékenységüket.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda Craiovából jelenti, hogy a román-bolgár tárgyalások kedden is folytatódtak. Ennek keretében főleg a gazdasági kérdések kerültek szóba. Ugy hírlik, hogy a két állam közötti alapszerződést a közeli napokban aláírják, főleg Dél-Dobrudza átengedése és a lakosságcsere vonatkozik. A tárgyalások különben még egy hétig is eltarthatnak. Azért még nem tudják, hogy a románok mikor üritik ki Dél-Dobrudzát, továbbá azt, hogy oda a bolgárok mikor vonulnak be.

Szofiából jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A keddi reggeli lapok részletesen ismertetik a

craiovai román-bolgár tárgyalásokat. Hangsúlyozták a szíves fogadtatást, amelyben a bolgár küldötteket részesítették, valamint az első napi két ülés barátságos és megértő jellegét. Ezt különben a két küldöttség maga is hangsúlyozta, így Pomenoff, a bolgár küldöttség vezetője kijelentette, hogy

a bolgárok tartós barátság kitépítése céljából érkeztek Craiovába.

Az Utro című lap azt írja, hogy román politikai körök szerint

a tárgyalások kedvező eredménnyel zárulnak.

Bucurestiből jelentik: A Rador hivatalos távirati iroda ismerteti a Romania hivatalos lap mai számát: A Craiovában folyó román-bolgár tárgyalásokkal kapcsolatban azt írja a lap, hogy

a Cadrilater kérdése végre végérvényes megoldást nyer és ez az ujonnan leszögeztet határ, ha nem jelenti az első pillanattól kezdve a teljes barátság légkörében létrejött határt — miután a bolgárok nem adták teljes mértékben tanujelét barátságuknak — mindenesetre egy tisztességes összeköttetés alapja lesz és ha nem is lelkibéke, de a politikai béke alapját fogja képezni a két nemzet között.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó két leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața Brătianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piața Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerületben: Fluider trafik, Piața Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piața Kúttl. — Nógrády trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13. Vass trafik, Piața Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittke trafik, Boulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Urasági szobainas éves bizonyítvánnyal bármilyen állást vállalt vidéken is, azonnalra, vagy szeptember 1-re. Kerti munkához is ért. Cím a kiadóban. 2040

Lakas

Délfekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I. Bulevardul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1185

Lakas kiadó két 4 szobás és egy 1 szobás tiszta modern, Belváros, Str. 24. Februarie 11. 1432

Modern új állapotban levő könyvszekrény, 8 kötet Pantheon új Lexikon, hegedű és könyvek eladó. Megtekinthető délután 2—4 óra között Gottlieb, Str. Maresal Joffre 10. 1434

Modern 3 szobás lakás, kert használatával azonnal, vagy szeptember 1-re kiadó. III. Str. Iris 1. 1435

Adas

Modern bérház 3 lakással és szuterénnel Temesváron megvételre kerestetik. Címeket „Bucuresti” jellegre a kiadóba. 1436

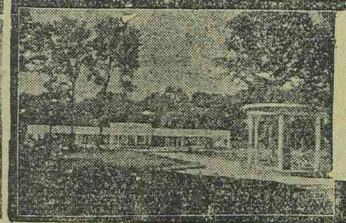
Jókarban lévő jégszekerényt nagyobb fajta megvételre keresek Kuklay I. Piața Tepeș Voda 1. 1433

Házi iskolapad, 2 pados azonnal eladó. Megtekinthető I. C. Brătianu 3. A nvomdába. 2041

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma: 28-10.

BAILE LIPOVA - BANAT



Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

A Temesvári Bank épületében

Modern 5 szobás lakás azonnalra, modern 3 szobás lakás november elsejére kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvetőségénél.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

íródrás

II. Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok 1—2—3—6 villamos megállójánál.